

NBP

Narodowy Bank Polski

Sprawozdanie finansowe Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2014 roku

Bilans, Rachunek zysków i strat,
Informacja dodatkowa – dane ogólne

Spis treści

Bilans NBP	6
Rachunek zysków i strat NBP	8
Informacja dodatkowa – dane ogólne	9
1. Wprowadzenie	9
1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP	9
1.2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego	11
1.3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym	12
1.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru	12
1.5. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2013 rok	12
2. Opis istotnych zasad rachunkowości	12
2.1. Podstawowe zasady rachunkowości	12
2.2. Kontynuacja działania	13
2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych	13
2.4. Wycena na dzień bilansowy	14
2.5. Zasady ujmowania i wyceny aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych oraz zaliczania przychodów i kosztów do wyniku finansowego	14
2.5.1. Złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości	14
2.5.2. Waluty obce	15
2.5.3. Dłużne papiery wartościowe zakupione przez NBP	16
2.5.4. Akcje i udziały	16
2.5.5. Transakcje z udzielonym/otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	17
2.5.6. Pieniądz w obiegu	17
2.5.7. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP	17
2.5.8. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne	18
2.5.9. Środki obrotowe	19
2.5.10. Utrata wartości aktywów	19
2.5.11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	19
2.5.12. Rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych	20
2.5.13. Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	20
2.5.14. Transakcje terminowe walutowe – foreign exchange forward	20
2.5.15. Transakcje wymiany walut – foreign exchange swap	21
2.5.16. Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe – forward transactions in securities	21
2.5.17. Gwarantowane transakcje giełdowe – futures	21
2.6. Zdarzenia po dacie bilansu	22

3. Zmiany zasad rachunkowości	22
4. Wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	22
5. Ogólna charakterystyka zmian i struktury bilansu oraz wyniku finansowego NBP	23
6. Noty objaśniające do bilansu	30
Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	30
Nota 2 Należności od MFW	30
Nota 3 Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	31
Nota 4 Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	32
Nota 5 Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	32
Nota 6 Pozostałe aktywa finansowe	33
Nota 7 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	35
Nota 8 Rozliczenia międzyokresowe kosztów	35
Nota 9 Inne	35
Nota 10 Pieniądz w obiegu	35
Nota 11 Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	36
Nota 12 Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	37
Nota 13 Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	37
Nota 14 Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	37
Nota 15 Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	38
Nota 16 Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	38
Nota 17 Zobowiązania wobec MFW	39
Nota 18 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	39
Nota 19 Rozliczenia międzyokresowe	39
Nota 20 Inne	39
Nota 21 Rezerwy na przyszłe zobowiązania	40
Nota 22 Różnice z wyceny	40
Nota 23 Fundusze i rezerwy	42
Nota 24 Wynik finansowy	42
7. Noty objaśniające do pozycji pozabilansowych	43
Nota 25 Transakcje bieżące ujęte na kontach pozabilansowych	43
Nota 26 Instrumenty finansowe pozabilansowe	43
Nota 27 Limity pożyczek udzielonych MFW w walutach obcych	43
Nota 28 Pozostałe pozycje ujęte na kontach pozabilansowych	44
8. Noty objaśniające do rachunku zysków i strat	45
Nota 29 Przychody z tytułu odsetek, dyskonta i premii	45
Nota 30 Koszty z tytułu odsetek, dyskonta i premii	46

Nota 31	Przychody z operacji finansowych	48
Nota 32	Koszty operacji finansowych	49
Nota 33	Koszty niezrealizowane	49
Nota 34	Przychody z tytułu rozwiązania/koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	50
Nota 35	Przychody z tytułu opłat i prowizji	50
Nota 36	Koszty z tytułu opłat i prowizji	50
Nota 37	Przychody z tytułu akcji i udziałów	51
Nota 38	Pozostałe przychody	51
Nota 39	Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	51
Nota 40	Koszty administracyjne	52
Nota 41	Koszty amortyzacji	52
Nota 42	Koszty emisji znaków pieniężnych	53
Nota 43	Pozostałe koszty	53
Nota 44	Wynik finansowy roku bieżącego i jego podział	53
9.	Pozostałe noty objaśniające	54
Nota 45	Elastyczna Linia Kredytowa	54
Nota 46	Fundacja NBP	54
Nota 47	Zdarzenia po dacie bilansu	55
10.	Ryzyko finansowe i operacyjne	56
10.1.	Ryzyko finansowe	56
10.1.1.	Ryzyko kredytowe	57
10.1.2.	Ryzyko płynności	58
10.1.3.	Ryzyko stopy procentowej	59
10.1.4.	Ryzyko kursowe	59
10.2.	Ryzyko operacyjne	60

Bilans NBP na dzień 31 grudnia 2014 roku

Aktywa	Nota	31.12.2013	31.12.2014
		<i>w tys. złotych</i>	
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	1	11 974 687,8	13 918 505,3
2. Należności od nierezydentów w walutach obcych		307 978 156,0	338 369 553,3
2.1. Należności od MFW	2	8 757 032,0	8 437 237,1
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	3	299 221 124,0	329 932 316,2
3. Należności od rezydentów w walutach obcych		0,0	0,0
4. Należności od nierezydentów w walucie krajowej		0,0	0,0
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej		0,0	0,0
5.1. Podstawowe operacje refinansujące		0,0	0,0
5.2. Długoterminowe operacje refinansujące		0,0	0,0
5.3. Operacje dostrajające		0,0	0,0
5.4. Operacje strukturalne		0,0	0,0
5.5. Kredyty lombardowe		0,0	0,0
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	4	1,6	271,3
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej		0,0	0,0
8. Należności od sektora rządowego w walucie krajowej		0,0	0,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia		0,0	0,0
10. Pozostałe aktywa		1 302 579,2	1 316 827,2
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	5	915 051,9	894 666,0
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	6	182 202,7	193 493,4
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	7	460,4	38 829,6
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	8	31 990,2	16 217,7
10.5. Inne	9	172 874,0	173 620,5
Aktywa ogółem		321 255 424,6	353 605 157,1

Pasywa	Nota	31.12.2013	31.12.2014
		w tys. złotych	
1. Pieniądz w obiegu	10	126 142 763,3	142 928 806,0
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	11	155 466 510,1	133 620 004,4
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)		38 125 710,1	47 218 516,7
2.2. Depozyty na koniec dnia		0,0	1 740 047,7
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu		0,0	0,0
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej		117 340 800,0	84 661 440,0
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	12	157 721,9	166 764,2
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	13	3 553 663,8	4 397 053,4
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego		3 484 639,9	4 380 658,1
4.2. Pozostałe zobowiązania		69 023,9	16 395,3
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	14	517 006,3	334 379,3
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	15	5 928 209,0	17 077 974,6
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	16	16 341 845,1	13 373 829,9
8. Zobowiązania wobec MFW	17	6 046 345,7	6 623 949,5
9. Pozycje w trakcie rozliczenia		0,0	0,0
10. Pozostałe pasywa		256 533,4	318 729,5
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	18	4 208,5	233,1
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	19	199 558,3	195 261,9
10.3. Inne	20	52 766,6	123 234,5
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	21	123 579,7	163 958,6
12. Różnice z wyceny	22	10 739 224,9	34 573 585,7
13. Fundusze i rezerwy	23	7 439 933,1	11 484 033,7
13.1. Fundusz statutowy		1 500 000,0	1 500 000,0
13.2. Fundusz rezerwowy		1 243 645,5	1 243 645,5
13.3. Rezerwy		4 696 287,6	8 740 388,2
14. Wynik finansowy	24	-11 457 911,7	-11 457 911,7
14.1. Wynik finansowy roku bieżącego		0,0	0,0
14.2. Strata z lat ubiegłych		-11 457 911,7	-11 457 911,7
Pasywa ogółem		321 255 424,6	353 605 157,1

Dyrektor Departamentu
 Rachunkowości i Finansów
 Narodowego Banku Polskiego:
 /-/ Grażyna Gielecińska

Zarząd
 Narodowego Banku Polskiego:

/-/ Marek Belka
 /-/ Piotr Wiesiołek
 /-/ Anna Trzecińska
 /-/ Jacek Bartkiewicz
 /-/ Eugeniusz Gatnar
 /-/ Andrzej Raczko
 /-/ Paweł Samecki
 /-/ Katarzyna Zajdel - Kurowska
 /-/ Małgorzata Zaleska

Warszawa, dnia 25 marca 2015

Rachunek zysków i strat NBP za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Nota	2013	2014
		w tys. złotych	
1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta, premii		-1 926 742,9	-355 097,3
1.1. Przychody z tytułu odsetek, dyskonta, premii	29	6 112 240,2	5 965 143,5
1.2. Koszty z tytułu odsetek, dyskonta, premii	30	8 038 983,1	6 320 240,8
2. Wynik z operacji finansowych		2 851 648,4	1 354 585,1
2.1. Przychody z operacji finansowych	31	6 889 069,6	6 897 433,2
2.2. Koszty operacji finansowych	32	2 525 194,1	628 051,5
2.3. Koszty niezrealizowane	33	8 273 851,2	870 696,0
2.4. Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	34	6 761 624,1	0,0
2.5. Koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	34	0,0	4 044 100,6
3. Wynik z tytułu opłat i prowizji		-3 840,9	145,6
3.1. Przychody z tytułu opłat i prowizji	35	33 736,1	34 919,0
3.2. Koszty z tytułu opłat i prowizji	36	37 577,0	34 773,4
4. Przychody z tytułu akcji i udziałów	37	17 742,9	9 688,4
5. Pozostałe przychody	38	176 782,0	175 323,4
A. Przychody netto ogółem [1+2+3+4+5]		1 115 589,5	1 184 645,2
6. Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	39	477 628,0	483 021,5
7. Koszty administracyjne	40	260 282,6	303 723,4
8. Koszty amortyzacji	41	79 520,8	80 897,3
9. Koszty emisji znaków pieniężnych	42	268 792,1	290 786,9
10. Pozostałe koszty	43	29 366,0	26 216,1
B. Wynik finansowy roku bieżącego [A-6-7-8-9-10]	44	0,0	0,0

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:
-/ Grażyna Gielecińska

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

-/ Marek Belka
-/ Piotr Wiesiołek
-/ Anna Trzecińska
-/ Jacek Bartkiewicz
-/ Eugeniusz Gatnar
-/ Andrzej Raczko
-/ Paweł Samecki
-/ Katarzyna Zajdel - Kurowska
-/ Małgorzata Zaleska

Warszawa, dnia 25 marca 2015

Informacja dodatkowa – dane ogólne

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP

Zgodnie z art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, jest centralnym bankiem państwa. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. NBP odpowiada za wartość polskiego pieniądza.

NBP posiada osobowość prawną i nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych. NBP prowadzi działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a jego siedzibą jest Warszawa.

Rolę, funkcje oraz zadania NBP określają:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 908, z późniejszymi zmianami), zwana dalej „ustawą o NBP”,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 128),
- Traktat o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, z późniejszymi zmianami) oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2, z późniejszymi zmianami).

Podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP. Do zadań NBP należy także:

- organizowanie rozliczeń pieniężnych,
- prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi,
- prowadzenie działalności dewizowej w granicach określonych ustawami,
- prowadzenie bankowej obsługi budżetu państwa,
- regulowanie płynności banków oraz ich refinansowanie,
- kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego,
- działanie na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego,
- opracowywanie statystyki pieniężnej i bankowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

Zgodnie z Konstytucją RP oraz ustawą o NBP, organami NBP są:

1. Prezes Narodowego Banku Polskiego (powoływany na sześcioletnią kadencję),
2. Rada Polityki Pieniężnej (członkowie powoływani na sześcioletnią, nieodnawialną kadencję),
3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego (członkowie powoływani na okres sześciu lat).

Skład osobowy organów NBP na dzień 31 grudnia 2014 r.:

Prezes NBP

Marek Belka

Rada Polityki Pieniężnej

Przewodniczący

Marek Belka

Członkowie

Andrzej Bratkowski

Elżbieta Chojna-Duch

Adam Glapiński

Jerzy Hausner

Andrzej Kazmierczak

Jerzy Osiatyński

Andrzej Rzońca

Jan Winiecki

Anna Zielińska-Głębocka

Zarząd NBP

Przewodniczący	Marek Belka
Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP	Piotr Wiesiołek
Wiceprezes NBP	Anna Trzecińska
Członkowie	Jacek Bartkiewicz Eugeniusz Gatnar Andrzej Raczko Paweł Samecki Katarzyna Zajdel – Kurowska Małgorzata Zaleska

W 2014 r. Prezydent RP Bronisław Komorowski powołał:

- Pawła Sameckiego na członka Zarządu NBP – z dniem 17 lutego;
- Piotra Wiesiołka, po zakończeniu poprzedniej kadencji w dniu 6 marca, na kolejną kadencję członka Zarządu NBP i stanowisko Wiceprezesa NBP – Pierwszego Zastępcy Prezesa NBP – z dniem 7 marca;
- Annę Trzecińską na członka Zarządu NBP i stanowisko Wiceprezesa NBP – z dniem 3 listopada.

Z dniem 24 października 2014 r. zakończyła się kadencja Witolda Kozińskiego – członka Zarządu NBP i Wiceprezesa NBP.

1.2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2014 r. zostało sporządzone na podstawie przepisów:

- ustawy o NBP,
- uchwały nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP z 2003 r. Nr 22, poz. 38, z późniejszymi zmianami),
- uchwały nr 12/2010 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych

w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP z 2010 r. Nr 17, poz. 19), zwanej dalej „uchwałą nr 12/2010”,

- uchwały nr 45/2013 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie sposobu wykonywania zadań z zakresu rachunkowości w Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami.

1.3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym

Sprawozdanie finansowe obejmuje rok kalendarzowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.

1.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2014 r. podlega badaniu i ocenie przez biegłego rewidenta - firmę PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Biegły rewident został wybrany w 2013 r. przez Radę Polityki Pieniężnej, zwaną dalej „RPP”, zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późniejszymi zmianami) na okres dwóch lat (badanie sprawozdania finansowego za lata 2013 i 2014).

1.5. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2013 rok

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2013 r. zostało przyjęte przez RPP uchwałą nr 1/2014 w dniu 8 kwietnia 2014 r. oraz zatwierdzone przez Radę Ministrów uchwałą nr 136/2014 w dniu 15 lipca 2014 r. Biegły rewident, badający to sprawozdanie finansowe - firma PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., wydał o nim opinię bez zastrzeżeń.

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na 31 grudnia 2013 r. NBP wykazał zerowy wynik finansowy. W związku z tym, w 2014 r. NBP nie dokonał wpłaty z zysku do budżetu państwa.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

2.1. Podstawowe zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości NBP odpowiadają standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych, których podstawę stanowią Wytyczne Europejskiego Banku Centralnego z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych (EBC/2010/20, z późniejszymi zmianami), zwane dalej „Wytycznymi EBC”.

Sporządzając sprawozdanie finansowe, NBP stosuje następujące zasady rachunkowości:

- wiernego i rzetelnego obrazu,
- kontynuacji działania,
- ostrożności,
- istotności,
- porównywalności,
- memoriału.

2.2. Kontynuacja działania

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności – zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości NBP.

2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie zdarzenia gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym.

Aktywa i zobowiązania, przychody i koszty ujmuje się w księgach rachunkowych, gdy:

- jest prawdopodobne, że wszelkie przyszłe korzyści ekonomiczne wpłyną albo zobowiązania zostaną uregulowane,
- ryzyka lub korzyści, związane ze składnikiem aktywów lub zobowiązań, zostały na NBP przeniesione,
- wartość składnika aktywów lub zobowiązania oraz przychodu lub kosztu może być określona w sposób wiarygodny.

Ujmując transakcje w księgach rachunkowych, NBP kieruje się przewidzianym w Wytycznych EBC tzw. podejściem ekonomicznym i w związku z tym stosuje następujące reguły:

- waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej lub terminowej ujmuje się w księgach rachunkowych (na kontach pozabilansowych) w dniu zawarcia umowy,
- odsetki, dyskonto i premie od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów finansowych pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego¹.

---

¹ Z wyjątkiem:

- odsetek od środków pieniężnych utrzymywanych na rachunkach nostro, które są ujmowane na dzień zapłaty,
- odsetek do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej oraz odsetek od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną, które są ujmowane na koniec miesiąca,
- odsetek od depozytów zabezpieczających wykonanie gwarantowanych transakcji giełdowych (futures), które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty.

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej ujmuje się w księgach rachunkowych NBP zgodnie z tzw. podejściem kasowym, to jest w dniu rozliczenia.

2.4. Wycena na dzień bilansowy

W sprawozdaniu finansowym stosuje się zasadę wyceny bilansowej według cen/kursów rynkowych dla złota, walut obcych, papierów wartościowych zakupionych przez NBP (za wyjątkiem dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności oraz papierów wartościowych nienotowanych na aktywnym rynku) oraz instrumentów finansowych pozabilansowych. Efekty wyceny aktywów i zobowiązań do cen/kursów rynkowych obowiązujących na dzień bilansowy ujmuje się kierując się regułami:

- zaliczania do wyniku finansowego kosztów niezrealizowanych (ujemnych różnic z wyceny),
- niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych (dodatnich różnic z wyceny) – są one ujmowane w pasywach bilansu jako *Różnice z wyceny*.

Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań są wyceniane na bazie kosztu historycznego.

2.5. Zasady ujmowania i wyceny aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych oraz zaliczania przychodów i kosztów do wyniku finansowego

2.5.1. Złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości

Zakupione złoto ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny zakupu, natomiast należności i zobowiązania w złocie – według średniej ceny rynkowej złota ustalonej na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych. Ceny złota wyrażone w dolarze amerykańskim przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych.

Aktywa i zobowiązania w złocie, z uwzględnieniem transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych w złocie tworzą zasób złota, dla którego ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu złota będący uśrednionym kosztem pozyskania uncji złota przez NBP, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży złota (zrealizowanych różnic kursowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej. Na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej pozycji w złocie koryguje się do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu złota.

Na dzień bilansowy złoto wycenia się według średniej ceny rynkowej złota, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego

na dzień bilansowy. Nie rozróżnia się efektów wyceny kursowej i cenowej złota, lecz traktuje się je łącznie jako różnice z wyceny kursowej. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu złota.

2.5.2. Waluty obce

Walutę obcą zakupioną lub sprzedaną przez NBP za:

- walutę krajową – ujmuje się w księgach rachunkowych według kursu uzgodnionego w umowie lub określonego odrębnym przepisem,
- inną walutę obcą – ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości waluty obcej kwotowanej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych.

W pozostałych przypadkach walutę obcą przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego, albo według kursu średniego NBP, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych.

Aktywa i zobowiązania w danej walucie obcej, z uwzględnieniem transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych w tej walucie tworzą zasób waluty obcej, dla którego ustala się średni koszt zasobu. Zasób waluty obcej jest wyznaczany odrębnie dla każdej waluty obcej. Średni koszt zasobu waluty obcej, będący uśrednionym kosztem pozyskania jednostki waluty obcej przez NBP, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży waluty obcej (zrealizowanych różnic kursowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej. Na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej pozycji w walutach obcych koryguje się do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej.

Na dzień bilansowy waluty obce wycenia się według kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie waluty obcej (złota) z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie waluty obcej (złota). Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu waluty obcej.

Specjalne Prawo Ciągnięcia (SDR) jest traktowane jako odrębna waluta obca. Transakcjami powodującymi zmianę stanu SDR są transakcje denominowane w SDR lub transakcje w walutach obcych replikujące skład koszyka SDR (zgodnie z odpowiednią definicją i wagami koszyka). Przy ujmowaniu przychodów i kosztów niezrealizowanych na dzień bilansowy przyjmuje się zasadę, że zasób SDR obejmuje desygnowane pojedyncze zasoby walut obcych, tworzące koszyk SDR.

2.5.3. Dłużne papiery wartościowe zakupione przez NBP

Zakupione w transakcji bieżącej dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny zakupu.

Dyskonto i premie od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu. Odsetki od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem zakupu, a końcem każdego dnia.

Dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie (ISIN), względem których NBP realizuje określony zamiar zarządczy tworzą zasób dłużnych papierów wartościowych.

Dla zasobu dłużnych papierów wartościowych notowanych na aktywnym rynku, niezakwalifikowanych jako dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych będący uśrednionym kosztem pozyskania przez NBP papieru wartościowego o danym kodzie (uwzględniającym rozliczone dyskonto i premię), służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych (zrealizowanych różnic cenowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe, notowane na aktywnym rynku, niezakwalifikowane jako dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności wycenia się według średniej ceny rynkowej obowiązującej na dzień bilansowy. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie dłużnych papierów wartościowych z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie dłużnych papierów wartościowych. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności, notowane na aktywnym rynku, oraz dłużne papiery wartościowe nienotowane na aktywnym rynku wycenia się na dzień bilansowy według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/premię, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości.

2.5.4. Akcje i udziały

Akcje i udziały ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny zakupu. Na dzień bilansowy wycenia się:

- akcje nienotowane na aktywnym rynku i udziały – według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości,

- akcje notowane na aktywnym rynku – według średniej ceny rynkowej.

2.5.5. Transakcje z udzielonym/otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych

Transakcja z udzielonym przyrzeczeniem odkupu polega na sprzedaży papierów wartościowych z jednoczesnym zobowiązaniem do odkupu tych papierów od kontrahenta w określonym terminie, po uzgodnionej cenie. Transakcję tę ujmuje się w pasywach bilansu NBP jako lokatę otrzymaną, zabezpieczoną papierami wartościowymi, których stan nie zmniejsza się w momencie zawarcia umowy.

Transakcja z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu polega na kupnie papierów wartościowych z jednoczesnym zobowiązaniem do ich odsprzedaży kontrahentowi w określonym terminie, po uzgodnionej cenie. Transakcję tę ujmuje się w aktywach bilansu NBP jako pożyczkę udzieloną, zabezpieczoną papierami wartościowymi, których stan nie zwiększa się w momencie zawarcia umowy. Papiery wartościowe zakupione w transakcjach z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu nie podlegają wycenie i nie zalicza się do wyniku finansowego przychodów i kosztów, wynikających z tych papierów.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną sprzedaży i odkupu (zakupu i odsprzedaży) papierów wartościowych, stanowiących zabezpieczenie transakcji z przyrzeczeniem odkupu, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania składnika aktywów lub zobowiązania a końcem każdego dnia.

2.5.6. Pieniądz w obiegu

Pieniądz w obiegu ujmuje się w pasywach bilansu NBP według wartości nominalnej wyemitowanych banknotów i monet, pomniejszonej o wartość nominalną banknotów i monet:

- znajdujących się w kasach i skarbcach NBP,
- złożonych do depozytu w skarbcach innych banków,
- wycofanych z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia.

Koszty emisji banknotów i monet zalicza się do wyniku finansowego w dniu ich poniesienia, niezależnie od momentu wprowadzenia banknotów i monet do obiegu.

2.5.7. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP

Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP ujmuje się w pasywach bilansu NBP w wartości nominalnej.

Dyskonto i premie od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych ujmuje się jako rozliczenia międzyokresowe i zalicza do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach obliczonych dla okresu, na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy, proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania zobowiązania, a końcem każdego dnia.

Odsetki od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach obliczonych dla okresu, na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy, proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania zobowiązania, a końcem każdego dnia.

2.5.8. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne ujmuje się w aktywach bilansu NBP według:

- ceny zakupu, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z zakupem, a także przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, lub
- kosztu wytworzenia.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się metodą liniową, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym te składniki majątku przyjęto do używania. Poniższa tabela przedstawia przewidywany okres używania poszczególnych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obowiązujący na dzień 31 grudnia 2014 r.

Środki trwałe	Okresy używania (w miesiącach)
Grunty	nieograniczony
<i>w tym Prawo wieczystego użytkowania gruntów</i>	800
Budynki i lokale	480-780
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	267-480
Kotły, maszyny energetyczne	86-300
Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	48-240
Maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne	86-192
Urządzenia techniczne	36-240
Środki transportu	72-180
Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	60-240
<i>w tym Dzieła sztuki, eksponaty muzealne, przedmioty kolekcjonerskie</i>	<i>nieograniczony</i>
Wartości niematerialne i prawne	Okresy używania (w miesiącach)
Prawa autorskie, w tym prawa do wynalazków, patentów znaków towarowych, wzorów użytkowych i zdobniczych	120
Licencje na oprogramowania informatyczne	72 lub 144
Oprogramowania informatyczne wytworzone przez NBP we własnym zakresie	120

W określonych przypadkach dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych przyjmuje się indywidualne okresy używania.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych o niskiej jednostkowej wartości początkowej, to jest poniżej 3,5 tys. zł, można dokonywać jednorazowo na koniec miesiąca, w którym te składniki majątku oddano do używania.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpis z tytułu utraty wartości.

2.5.9. Środki obrotowe

Środki obrotowe ujmuje się w aktywach bilansu NBP według:

- ceny zakupu – materiały i towary oraz złoto nieodpowiadające międzynarodowym standardom czystości i inne metale szlachetne,
- kosztu wytworzenia – produkty,
- wartości nominalnej – wartości kolekcjonerskie nieobiegowe.

Na dzień bilansowy środki obrotowe wycenia się według ceny zakupu/kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości, a w przypadku wartości kolekcjonerskich nieobiegowych – według wartości nominalnej.

2.5.10. Utrata wartości aktywów

Utrata wartości aktywów jest ustalana na dzień bilansowy, przez porównanie ich wartości księgowej z wartością użytkową lub rynkową, lub jeżeli istnieje duże prawdopodobieństwo, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych.

2.5.11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania

Rezerwy na przyszłe zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych NBP wówczas, gdy na NBP ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych lub zidentyfikowanego ryzyka i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie obowiązku lub wystąpienie zidentyfikowanego ryzyka, spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych, a kwotę tego obowiązku i kwotę odpowiednią by pokryć zidentyfikowane ryzyko, można wiarygodnie oszacować. Rezerwy tworzy się w ciężar kosztów w kwocie jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem powyższego obowiązku lub byłaby odpowiednia by pokryć powyższe zidentyfikowane ryzyko.

Na dzień bilansowy rezerwy na przyszłe zobowiązania podlegają aktualizacji. Rezerwy na przyszłe zobowiązania, niewykorzystane z powodu ustania w całości lub części obowiązku lub ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, rozwiązuje się na dobro przychodów.

2.5.12. Rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych

Rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych szacuje się w oparciu o ogólnie akceptowane i stosowane konsekwentnie przez NBP metody szacowania ryzyka finansowego (por. Rozdział 4).

Rezerwę tworzy się, wykorzystuje i rozwiązuje na dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów i nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku bieżącego.

Rezerwę wykorzystuje się – zaliczając ją do przychodów – wyłącznie na pokrycie kosztów niezrealizowanych, wynikających ze zmian kursu złotego do walut obcych w kwocie, która mogłaby spowodować stratę.

Nadwyżkę rezerwy rozwiązuje się na dobro przychodów.

2.5.13. Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości

Rachunek rewaluacyjny złota rozwiązuje się na dobro przychodów w kwocie:

- kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku finansowego w dniu bilansowym,
- odpowiadającej proporcjonalnie spadkowi stanu zasobu złota w odniesieniu do stanu z dnia bilansowego poprzedniego roku obrotowego.

2.5.14. Transakcje terminowe walutowe – foreign exchange forward

Zakupione lub sprzedane środki pieniężne w transakcji terminowej walutowej ujmowane są od dnia zawarcia transakcji do dnia rozliczenia na kontach pozabilansowych według określonego w umowie kursu bieżącego. Różnicę pomiędzy uzgodnionym w umowie kursem terminowym a kursem bieżącym zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem zwyczajowo przyjętym dla rozliczenia transakcji bieżącej a dniem rozliczenia transakcji terminowej walutowej.

2.5.15. Transakcje wymiany walut – foreign exchange swap

Zakupione lub sprzedane oraz odpowiednio odsprzedane lub odkupione środki pieniężne w transakcji wymiany walut ujmują się na kontach pozabilansowych według określonego w umowie kursu bieżącego od dnia zawarcia umowy do dnia rozliczenia. Różnicę pomiędzy uzgodnionym w umowie kursem terminowym a kursem bieżącym zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem rozliczenia transakcji bieżącej a dniem rozliczenia transakcji terminowej walutowej.

2.5.16. Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe – forward transactions in securities

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej ujmują się na kontach pozabilansowych od dnia zawarcia transakcji do dnia rozliczenia według ceny ustalonej w umowie. W dniu zawarcia transakcji dłużne papiery wartościowe, zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej nie zmieniają zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej wycenia się na dzień bilansowy według ceny rynkowej tych transakcji, obowiązującej w dniu wyceny. Do przychodów i kosztów wynikających z wyceny stosuje się reguły przewidziane dla ujęcia przychodów i kosztów niezrealizowanych.

W dniu rozliczenia transakcji, dłużne papiery wartościowe zakupione w transakcji terminowej zwiększają zasób dłużnych papierów wartościowych, a dłużne papiery wartościowe sprzedane w transakcji terminowej pomniejszają zasób dłużnych papierów wartościowych.

Wynik z rozliczenia transakcji ustala się:

- dla dłużnych papierów wartościowych zakupionych w transakcji terminowej jako różnicę między ceną rynkową a ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy,
- dla dłużnych papierów wartościowych sprzedanych w transakcji terminowej jako różnicę między ceną ustaloną w umowie a średnim kosztem zasobu dłużnych papierów wartościowych, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję terminową zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

2.5.17. Gwarantowane transakcje giełdowe – futures

Gwarantowaną transakcją giełdową ujmują się na kontach pozabilansowych, od dnia zawarcia

transakcji do dnia rozliczenia, w wartości nominalnej zakupionego lub sprzedanego instrumentu bazowego.

Depozyt zabezpieczający wykonanie gwarantowanej transakcji giełdowej, złożony w środkach pieniężnych, ujmuje się na kontach bilansowych jako składnik aktywów. Depozyt zabezpieczający złożony w dłużnych papierach wartościowych nie zmienia ich zasobu.

Dzienne zmiany cen rynkowych gwarantowanej transakcji giełdowej zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w gwarantowanej transakcji giełdowej.

W przypadku, gdy w dniu zamknięcia otwartej pozycji w gwarantowanej transakcji giełdowej ma miejsce rzeczywista dostawa instrumentu bazowego, jego zakup lub sprzedaż ujmuje się według ceny rynkowej.

2.6. Zdarzenia po dacie bilansu

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść.

3. Zmiany zasad rachunkowości

W 2014 r. w NBP nie wystąpiły zmiany zasad rachunkowości.

4. Wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, NBP dokonuje określonych szacunków oraz przyjmuje założenia, które mają wpływ na kwoty ujmowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia są oparte m.in. o dane historyczne oraz oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które wydają się zasadne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Ponieważ istniejące okoliczności i oczekiwania dotyczące przyszłości mogą ulec zmianie, w związku ze zmianami rynkowymi lub czynnikami będącymi poza kontrolą NBP, dokonane przez NBP szacunki podlegają regularnemu przeglądowi.

Najistotniejszym obszarem, gdzie NBP dokonuje oszacowań jest ustalanie wysokości rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych.

Zgodnie z uchwałą nr 12/2010 oszacowana rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest równa kwocie, jaka pokryłaby potencjalną zmianę wartości zasobów walut

obcych z tytułu zidentyfikowanego ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, pomniejszonej o oszacowane przychody niezrealizowane, wynikające ze zmian kursu złotego do walut obcych. Oszacowana rezerwa nie może być niższa od kwoty niepokrytej skumulowanej straty z lat ubiegłych, powstałej w wyniku zmian kursu złotego do walut obcych.

Analiza ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest dokonywana w NBP przy zastosowaniu metody wartości zagrożonej (Value at Risk – VaR). Określa ona oczekiwaną stratę z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, która w warunkach normalnych, z założonym prawdopodobieństwem nie powinna zostać przekroczona w przyjętym horyzoncie czasowym. Wartość zagrożona jest następnie pomniejszona o oszacowane przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych. Oszacowanie przychodów niezrealizowanych jest dokonywane na podstawie analizy ich rozkładu, wyznaczonego w oparciu o stan zasobów walut obcych w strukturze walutowej rezerw na dzień bilansowy oraz historyczne szeregi czasowe średnich kosztów zasobu i średnich kursów NBP dla tych walut. Takie podejście pozwala na określenie stabilnego poziomu przychodów niezrealizowanych i tym samym ogranicza zmienność rezerwy.

Inne obszary, gdzie NBP dokonuje oszacowań dotyczą w szczególności:

- ustalania kwoty rezerw na odprawy emerytalne, rentowe i nagrody jubileuszowe (szacowanie rezerw jest dokonywane na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej okresowo przez niezależnego aktuarusza),
- ustalania okresów używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
- ustalania kwoty odpisów z tytułu utraty wartości aktywów.

5. Ogólna charakterystyka zmian i struktury bilansu oraz wyniku finansowego NBP

Bilans NBP

Na 31.12.2014 suma bilansowa NBP wyniosła 353.605.157,1 tys. zł i była o 32.349.732,5 tys. zł (10,1%) wyższa w porównaniu z 31.12.2013.

Wzrost sumy bilansowej po stronie aktywów był głównie wynikiem:

- zwiększenia o 30.391.397,3 tys. zł należności od nierezydentów w walutach obcych, które na 31.12.2014 wyniosły 338.369.553,3 tys. zł (wzrost dotyczył przede wszystkim dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych oraz środków na rachunkach lokat terminowych w walutach obcych),
- zwiększenia o 1.943.817,5 tys. zł złota i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości, które na 31.12.2014 wyniosły 13.918.505,3 tys. zł.

Zwiększenia wartości powyższych pozycji były spowodowane przede wszystkim aktualizacją wyceny kursowej (w tym złota) i cenowej przeprowadzonymi na 31 grudnia 2014.

Po stronie pasywów aktualizacja wyceny kursowej i cenowej skutkowałą wzrostem różnic z wyceny cenowej i kursowej, które na 31.12.2014 wyniosły 32.955.562,5 tys. zł i były o 23.834.360,8 tys. zł wyższe w porównaniu z 31.12.2013.

Na wzrost sumy bilansowej po stronie pasywów wpłynęły również:

- wyższe o 16.786.042,7 tys. zł zobowiązania z tytułu pieniądza w obiegu, które na 31.12.2014 wyniosły 142.928.806,0 tys. zł,
- wyższe o 11.149.765,6 tys. zł zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych, które na 31.12.2014 wyniosły 17.077.974,6 tys. zł,
- wyższa o 4.044.100,6 tys. zł rezerwa na ryzyko zmian kursu złotego do walut obcych, która na 31.12.2014 wyniosła 8.740.388,2 tys. zł.

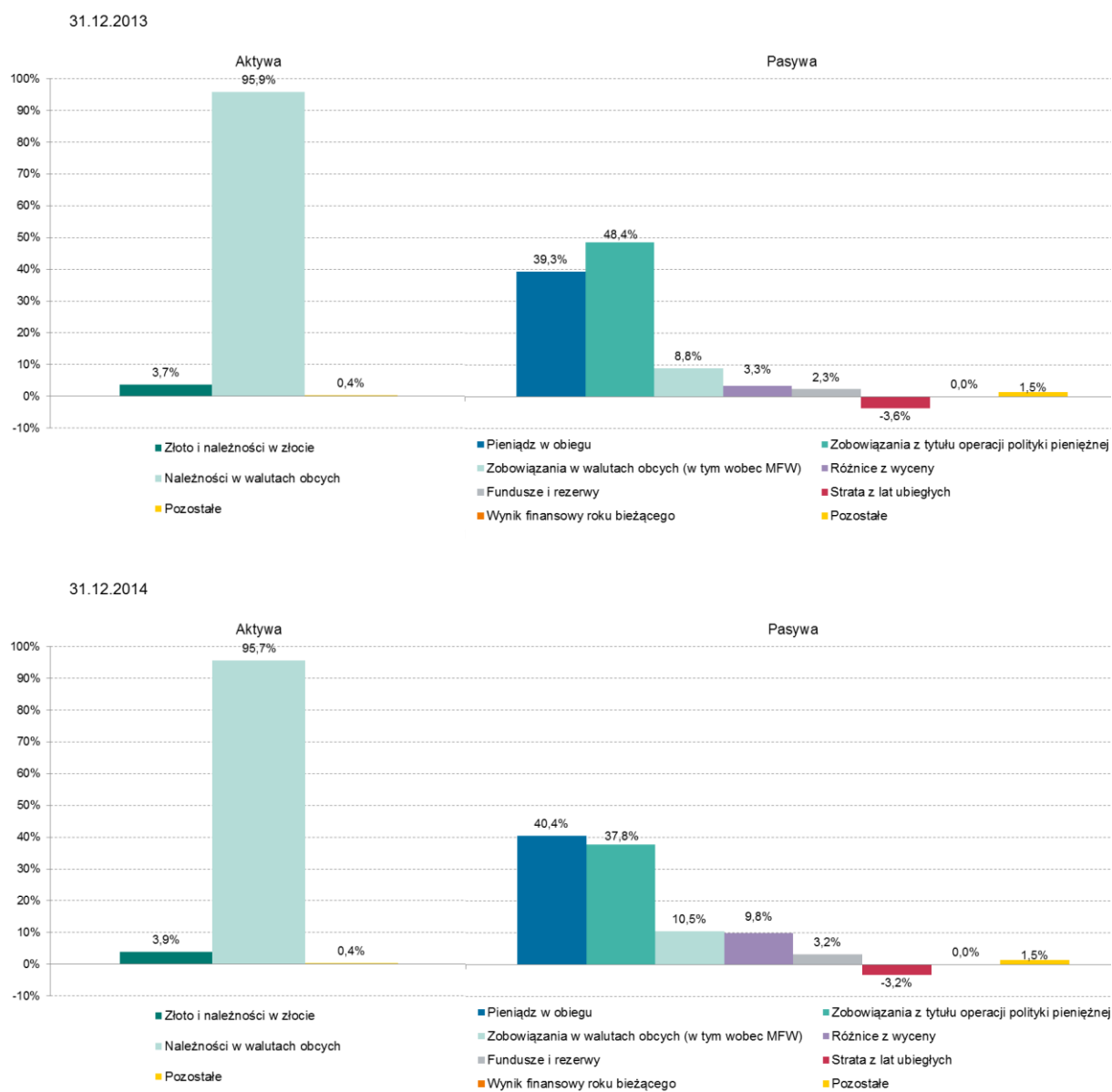
Zwiększenie sumy bilansowej po stronie pasywów zostało częściowo skorygowane:

- niższymi o 21.846.505,7 tys. zł zobowiązaniami z tytułu operacji polityki pieniężnej, które na 31.12.2014 wyniosły 133.620.004,4 tys. zł,
- niższymi o 2.968.015,2 tys. zł zobowiązaniami wobec nierezydentów w walutach obcych, które na 31.12.2014 wyniosły 13.373.829,9 tys. zł.

W bilansie NBP po stronie aktywów dominują pozycje w walutach obcych oraz złoto. Na 31.12.2014 ich łączny udział w sumie bilansowej wyniósł 99,6% i nie zmienił się w porównaniu z relacją na 31.12.2013. Z kolei, po stronie pasywów udział zobowiązań w walutach obcych wyniósł 10,5% na 31.12.2014, w porównaniu z 8,8% na 31.12.2013. Podstawowymi składnikami pasywów są pieniądź w obiegu oraz zobowiązania z tytułu operacji polityki pieniężnej, których łączny udział w sumie bilansowej wyniósł 78,2% na 31.12.2014, w porównaniu z 87,7% na 31.12.2013 (por. Wykres 1).

Wykres 1. Struktura bilansu NBP na 31.12.2013 i 31.12.2014

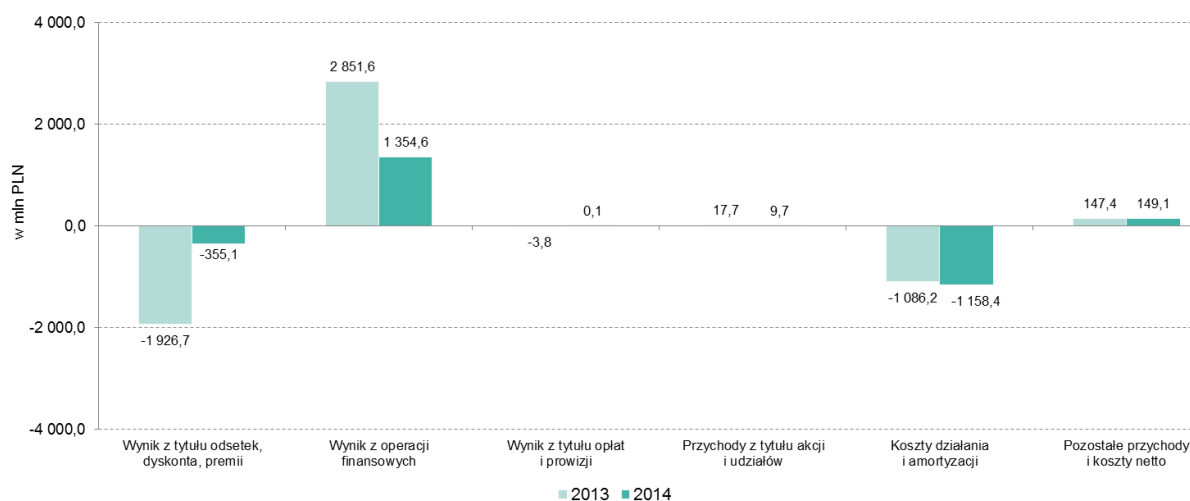
Wynik finansowy NBP

W 2014 r. wynik finansowy NBP podobnie jak w 2013 r. wyniósł zero, przy czym w porównaniu do roku ubiegłego nastąpiło:

- zmniejszenie ujemnego wyniku z tytułu odsetek, dyskonta i premii,
- zmniejszenie dodatniego wyniku z operacji finansowych,
- wzrost kosztów działania i amortyzacji.

Strukturę wyniku finansowego NBP za lata 2013 i 2014 przedstawia Wykres 2.

Wykres 2. Struktura wyniku finansowego w latach 2013-2014

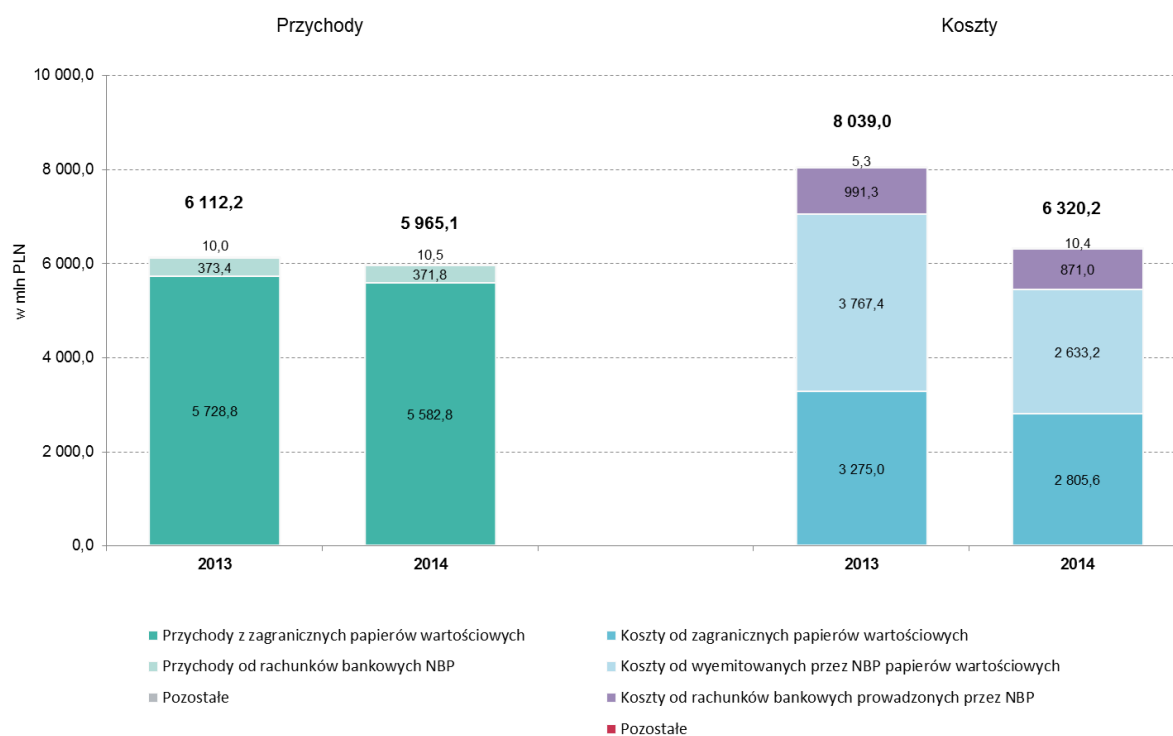
Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii obejmuje głównie:

- przychody i koszty odsetek, dyskonta i premii od instrumentów inwestycyjnych wykorzystywanych w procesie zarządzania rezerwami walutowymi, na które wpływają: poziom rezerw walutowych, ich struktura inwestycyjna i walutowa, zmiany oprocentowania i cen instrumentów inwestycyjnych oraz zmiany kursów walutowych,
- przychody i koszty odsetek i dyskonta od instrumentów wykorzystywanych przez NBP w ramach operacji polityki pieniężnej (głównie koszty emisji bonów pieniężnych),
- koszty odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP dla sektora rządowego.

Podobnie, jak w roku ubiegłym, wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii był ujemny, ale ukształtował się na poziomie o 1.571.645,6 tys. zł wyższym w porównaniu do roku 2013. Wzrost wyniku był głównie efektem spadku kosztów dyskonta od bonów pieniężnych NBP

o 1.134.193,5 tys. zł oraz kosztów premii od zagranicznych papierów wartościowych o 469.442,8 tys. zł (por. Wykres 3).

Wykres 3. Struktura przychodów i kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii w latach 2013-2014*

* Ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości na wykresie mogą się nie sumować.

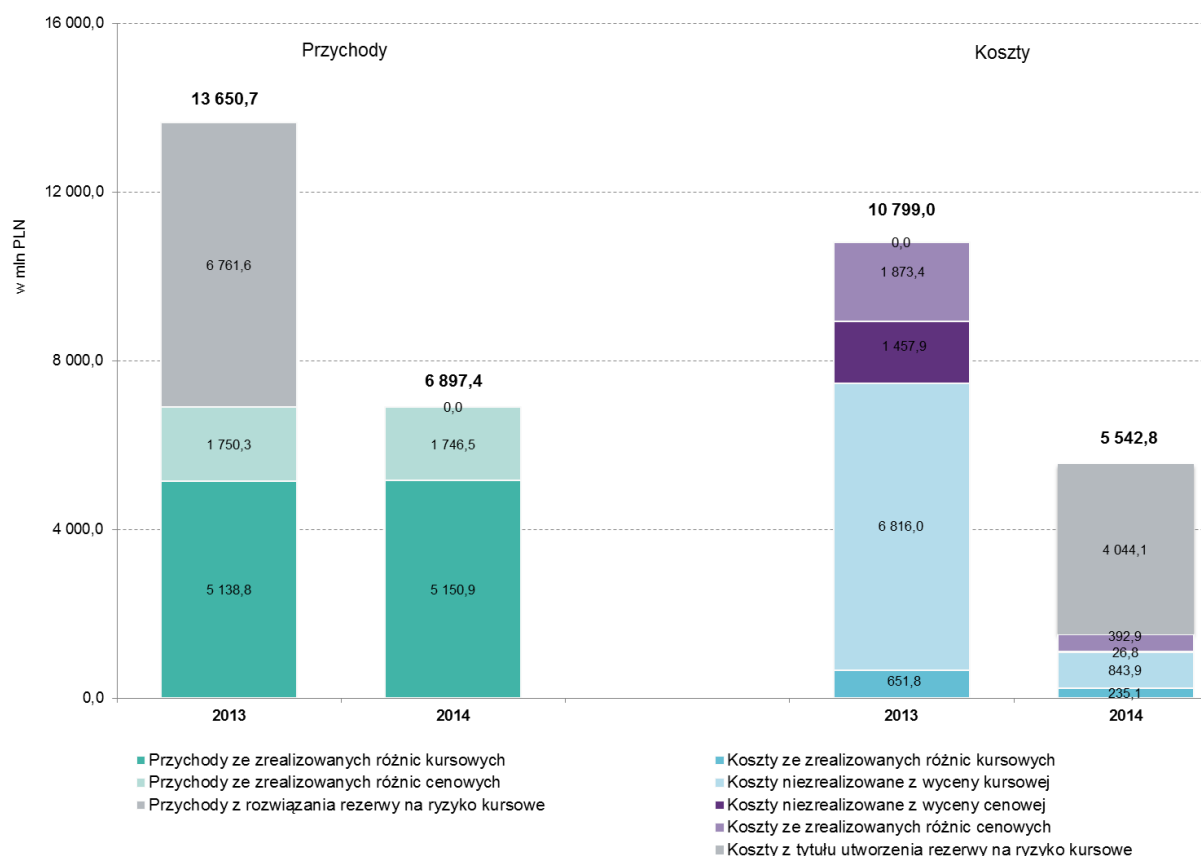
Wynik z operacji finansowych obejmuje głównie: zrealizowane różnice kursowe i cenowe, koszty niezrealizowane z wyceny kursowej i cenowej oraz efekty zmian kwoty rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych.

Spadek wyniku z operacji finansowych o 1.497.063,3 tys. zł był przede wszystkim spowodowany aktualizacją kwoty rezerwy na ryzyko kursowe. Podczas, gdy w 2013 r. wystąpiły przychody z rozwiązania rezerwy w kwocie 6.761.624,1 tys. zł (związane z wystąpieniem kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej w kwocie, która mogłaby spowodować stratę), w 2014 r. NBP poniósł koszty dotworzenia rezerwy na ryzyko kursowe w wysokości 4.044.100,6 tys. zł.

Jednocześnie w 2014 r. odnotowano w porównaniu do 2013 r. zmniejszenia kosztów:

- niezrealizowanych z wyceny kursowej i cenowej o 7.403.155,2 tys. zł, oraz
- ze zrealizowanych różnic kursowych i cenowych o 1.897.144,4 tys. zł (por. Wykres 4).

Wykres 4. Struktura przychodów i kosztów składających się na wynik z operacji finansowych w latach 2013-2014*

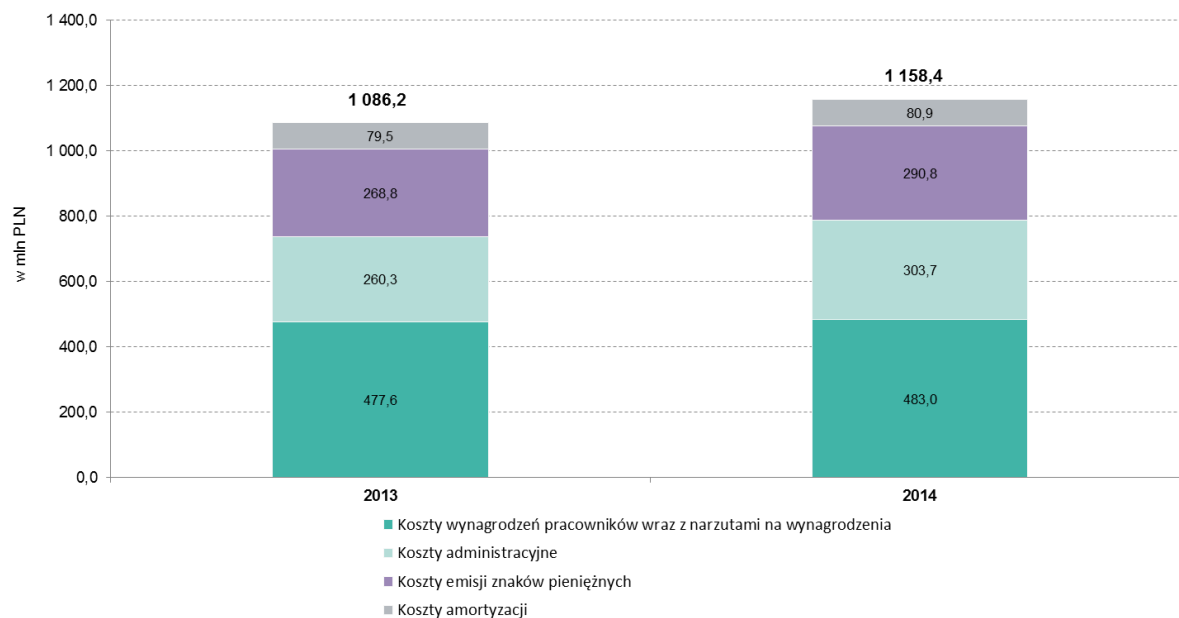

* Ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości na wykresie mogą się nie sumować.

Koszty działania NBP obejmują: koszty wynagrodzeń pracowników, koszty administracyjne oraz koszty emisji znaków pieniężnych.

W 2014 r. koszty działania oraz koszty amortyzacji uległy zwiększeniu w porównaniu z 2013 r., łącznie o 72.205,6 tys. zł. Wzrost kosztów działania wynikał głównie z wyższych kosztów emisji znaków pieniężnych oraz kosztów administracyjnych (por. Wykres 5).

Wykres 5. Struktura kosztów działania i amortyzacji w latach 2013-2014*

* Ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości na wykresie mogą się nie sumować.

6. Noty objaśniające do bilansu

Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

w tys. złotych	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	11 974 687,8	13 918 505,3	1 943 817,5	16,2%
w tym różnice z wyceny kursowej	7 638 688,3	9 580 871,8	1 942 183,5	25,4%

Pozycja obejmuje zasób złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, który na 31.12.2014 wyniósł 3.309,2 tys. uncji (102,9 ton) i był o 0,3 tys. uncji wyższy w porównaniu z 31.12.2013.

Zasób złota jest przechowywany w NBP, a także ulokowany w bankach zagranicznych: na rachunku bieżącym oraz od 2014 r. – na rachunkach lokat terminowych, w związku z ponownym rozpoczęciem przez NBP inwestowania złota na rynku międzybankowym.

Odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD.

Wzrost pozycji był głównie wynikiem aktualizacji wyceny kursowej złota (por. Nota 22).

Nota 2 Należności od MFW

w tys. złotych	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
SDR w ramach transzy rezerwowej	2 300 493,0	1 842 983,0	-457 510,0	-19,9%
Rachunki bieżące w MFW	4 927 287,5	5 012 458,8	85 171,3	1,7%
Rachunki lokat terminowych w MFW	32 777,8	35 912,2	3 134,4	9,6%
Pożyczki udzielone MFW	1 496 473,7	1 545 883,1	49 409,4	3,3%
Razem	8 757 032,0	8 437 237,1	-319 794,9	-3,7%
w tym różnice z wyceny kursowej	-257 821,8	720 978,8	978 800,6	-379,6%

Pozycja obejmuje denominowane w SDR:

- transzę rezerwową, odpowiadającą kwocie udziałów członkowskich Rzeczypospolitej Polskiej w MFW w wysokości 1.688.400,0 tys. SDR pomniejszonej o zobowiązania z tytułu rachunku prowadzonego przez NBP dla MFW w walucie krajowej (tzw. Rachunek nr 1), którego saldo na 31.12.2014 wyniosło 6.492.343,1 tys. zł,
- rachunek bieżący w MFW, na którym są ujmowane między innymi środki pieniężne otrzymane przez NBP w ramach alokacji SDR (por. Nota 17),

- lokatę terminową NBP w administrowanym przez MFW Funduszu Powierniczym PRG-HIPC (Program Ograniczania Ubóstwa i Wspierania Wzrostu Gospodarczego – Inicjatywa na rzecz Oddłużenia Krajów Najuboższych),
- pożyczki udzielone MFW w walutach obcych w ramach Nowych Porozumień Pożyczkowych – New Arrangements to Borrow (NAB) (por. Nota 27).

Spadek pozycji w walucie oryginalnej był wynikiem zmniejszenia:

- transzy rezerwowej, co było przede wszystkim efektem spłat dokonanych przez kraje członkowskie na rzecz MFW na Rachunek nr 1 MFW w NBP przewyższających płatności dokonane przez MFW z tego rachunku na rzecz krajów członkowskich,
- należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW w ramach NAB, co było efektem spłaty przez MFW części zadłużenia wobec NBP w kwocie przewyższającej płatności przekazane przez NBP w 2014 r.,
- stanu środków w SDR na rachunku bieżącym w MFW.

Na wartość pozycji w walucie krajowej wpływ miała również aktualizacja wyceny kursowej SDR.

Nota 3 Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne

w tys. złotych	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Rachunki bieżące w walutach obcych	2 582 073,1	6 562 775,3	3 980 702,2	154,2%
Rachunki lokat terminowych w walutach obcych	20 404 028,6	31 072 016,2	10 667 987,6	52,3%
Lokaty terminowe w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	16 196 929,1	13 223 762,9	-2 973 166,2	-18,4%
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych (notowane na aktywnym rynku niezakwalifikowane jako utrzymywane do terminu wymagalności)	259 924 722,6	278 948 631,1	19 023 908,5	7,3%
Zapas banknotów i monet zagranicznych	113 370,6	124 138,5	10 767,9	9,5%
Inne należności w walutach obcych	0,0	992,2	992,2	-
Razem	299 221 124,0	329 932 316,2	30 711 192,2	10,3%
<i>w tym</i>				
- różnice z wyceny kursowej	-5 093 486,9	21 158 239,6	26 251 726,5	-515,4%
- różnice z wyceny cenowej	-1 113 427,9	2 776 390,5	3 889 818,4	-349,4%

Pozycja obejmuje aktywa w walutach obcych, głównie w USD, EUR, GBP, AUD, NOK i NZD. Wykazywane w niej: dłużne papiery wartościowe, rachunki lokat terminowych, lokaty terminowe z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych stanowią podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych.

Ponadto, w 2014 r. NBP kontynuował inwestycje w rządowe papiery wartościowe denominowane w walutach krajów rozwijających się (brazylijski real – BRL, meksykańskie peso – MXN).

Wzrost pozycji był głównie wynikiem aktualizacji wyceny kursowej i cenowej (por. Nota 22 i Nota 33).

Nota 4 Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

Pozycja obejmuje należności NBP dotyczące rozliczeń z bankami z tytułu transakcji zakupu krajowych znaków pieniężnych oraz odsetek za naruszenie obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

Na 31.12.2014 pozycja wyniosła 271,3 tys. zł i była o 269,7 tys. zł (16.856,3%) wyższa w porównaniu z 31.12.2013. Wzrost pozycji był głównie efektem wystąpienia na 31.12.2014 należności z tytułu odsetek za naruszenie obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

Nota 5 Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Środki trwałe brutto	1 912 999,9	1 839 983,0	-73 016,9	-3,8%
Umorzenie	-1 056 414,7	-1 010 035,0	46 379,7	-4,4%
Odpisy aktualizujące	-26 985,9	-27 014,0	-28,1	0,1%
<i>Środki trwałe netto</i>	<i>829 599,3</i>	<i>802 934,0</i>	<i>-26 665,3</i>	<i>-3,2%</i>
Wartości niematerialne i prawne brutto	376 423,7	390 924,2	14 500,5	3,9%
Umorzenie	-290 962,2	-299 183,3	-8 221,1	2,8%
Odpisy aktualizujące	-8,9	-8,9	0,0	0,0%
<i>Wartości niematerialne i prawne netto</i>	<i>85 452,6</i>	<i>91 732,0</i>	<i>6 279,4</i>	<i>7,3%</i>
Razem	915 051,9	894 666,0	-20 385,9	-2,2%

Pozycja obejmuje środki trwałe (w tym nakłady na środki trwałe) oraz wartości niematerialne i prawne (w tym nakłady na wartości niematerialne i prawne).

Na 31.12.2014 na wartość bilansową pozycji składały się głównie nieruchomości, maszyny i urządzenia oraz oprogramowania informatyczne.

Nota 6 Pozostałe aktywa finansowe

w tys. złotych	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Akcje i udziały w podmiotach krajowych	53 848,9	53 848,9	0,0	0,0%
Akcje i udziały w podmiotach zagranicznych	128 353,8	139 644,5	11 290,7	8,8%
Razem	182 202,7	193 493,4	11 290,7	6,2%

Pozycja obejmuje posiadane przez NBP akcje i udziały w podmiotach krajowych (w tym Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A., Bazy i Systemy Bankowe Sp. z o.o.) oraz podmiotach zagranicznych (Bank Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei, S.W.I.F.T., Europejski Bank Centralny).

Wzrost pozycji był głównie wynikiem zmiany wysokości udziałów NBP w kapitale EBC oraz aktualizacji wyceny kursowej akcji i udziałów w podmiotach zagranicznych.

Od 01.05.2004, tj. od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, NBP posiada udziały w kapitale EBC. Na 31.12.2014 wartość opłaconych przez NBP udziałów w kapitale EBC wyniosła 88.639,6 tys. zł (20.796,2 tys. EUR).

Zgodnie z art. 28 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, zwanego dalej „Statutem ESBC i EBC”, wyłącznie krajowe banki centralne ESBC są uprawnione do subskrybowania kapitału EBC. Kapitał EBC jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w art. 29 Statutu ESBC i EBC, to jest udziały krajowych banków centralnych w kapitale EBC są wyrażone procentowo i odpowiadają udziałowi poszczególnych państw członkowskich w łącznej liczbie ludności oraz łącznym produkcie krajowym brutto państw Unii Europejskiej (w równej proporcji). Aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC jest przeprowadzana regularnie co pięć lat, jak również w momencie przystąpienia nowego kraju do Unii Europejskiej. Ostatnia regularna aktualizacja klucza subskrypcji kapitału nastąpiła z dniem 1 stycznia 2014 r. W jej wyniku udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wzrósł z 4,8581% do 5,1230%, co odpowiadało wzrostowi kwoty udziałów z 525.889,7 tys. EUR do 554.565,1 tys. EUR.

NBP jako bank centralny spoza strefy euro jest zobligowany do pokrycia określonego przez Radę Ogólną EBC (na podstawie art. 47 Statutu ESBC i EBC) minimalnego procentu subskrybowanego przezeń kapitału EBC, jako wkładu NBP na rzecz kosztów operacyjnych EBC. Procent ten od dnia 29 grudnia 2010 r. wynosi 3,75%. W przeciwieństwie do banków centralnych strefy euro, NBP nie ma prawa do udziału w zyskach EBC, ani też obowiązku pokrywania strat EBC. W wyniku ostatniej aktualizacji klucza subskrypcji kapitału EBC z dnia 1 stycznia 2014 r. wysokość udziału opłaconego przez NBP w kapitale EBC wzrosła z 19.720,9 tys. EUR do 20.796,2 tys. EUR. W momencie przystąpienia Polski do strefy euro, NBP będzie zobowiązany

do opłacenia pozostałych 96,25% subskrybowanego przezeń kapitału EBC, to jest 533.768,9 tys. EUR.

Wysokość klucza subskrypcji kapitału oraz kwoty kapitału subskrybowanego i kapitału opłaconego dla poszczególnych krajowych banków centralnych ESBC przedstawiono poniżej.

w EUR	Klucz subskrypcji kapitału		Kapitał subskrybowany		Kapitał opłacony	
	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014
Narodowy Bank Austrii	1,9370%	1,9631%	209 680 386,94	212 505 713,78	209 680 386,94	212 505 713,78
Narodowy Bank Belgii	2,4176%	2,4778%	261 705 370,91	268 222 025,17	261 705 370,91	268 222 025,17
Centralny Bank Cypru	0,1333%	0,1513%	14 429 734,42	16 378 235,70	14 429 734,42	16 378 235,70
Bank Estonii	0,1780%	0,1928%	19 268 512,58	20 870 613,63	19 268 512,58	20 870 613,63
Bank Finlandii	1,2456%	1,2564%	134 836 288,06	136 005 388,82	134 836 288,06	136 005 388,82
Bank Francji	14,1342%	14,1792%	1 530 028 149,23	1 534 899 402,41	1 530 028 149,23	1 534 899 402,41
Bank Grecji	1,9483%	2,0332%	210 903 612,74	220 094 043,74	210 903 612,74	220 094 043,74
Bank Hiszpanii	8,2533%	8,8409%	893 420 308,48	957 028 050,02	893 420 308,48	957 028 050,02
Bank Holandii	3,9663%	4,0035%	429 352 255,40	433 379 158,03	429 352 255,40	433 379 158,03
Centralny Bank Irlandii	1,1111%	1,1607%	120 276 653,55	125 645 857,06	120 276 653,55	125 645 857,06
Centralny Bank Luksemburga	0,1739%	0,2030%	18 824 687,29	21 974 764,35	18 824 687,29	21 974 764,35
Bank Lotwy*	-	0,2821%	-	30 537 344,94	-	30 537 344,94
Centralny Bank Malty	0,0635%	0,0648%	6 873 879,49	7 014 604,58	6 873 879,49	7 014 604,58
Niemiecki Bank Federalny	18,7603%	17,9973%	2 030 803 801,28	1 948 208 997,34	2 030 803 801,28	1 948 208 997,34
Bank Portugalii	1,7636%	1,7434%	190 909 824,68	188 723 173,25	190 909 824,68	188 723 173,25
Narodowy Bank Słowacji	0,6881%	0,7725%	74 486 873,65	83 623 179,61	74 486 873,65	83 623 179,61
Bank Słowenii	0,3270%	0,3455%	35 397 773,12	37 400 399,43	35 397 773,12	37 400 399,43
Bank Włoch	12,4570%	12,3108%	1 348 471 130,66	1 332 644 970,33	1 348 471 130,66	1 332 644 970,33
<i>Razem krajowe banki centralne w strefie euro</i>	<i>69,5581%</i>	<i>69,9783%</i>	<i>7 529 669 242,48</i>	<i>7 575 155 922,19</i>	<i>7 529 669 242,48</i>	<i>7 575 155 922,19</i>
Narodowy Bank Bułgarii	0,8644%	0,8590%	93 571 361,11	92 986 810,73	3 508 926,04	3 487 005,40
Narodowy Bank Chorwacji	0,5945%	0,6023%	64 354 667,03	65 199 017,58	2 413 300,01	2 444 963,16
Narodowy Bank Czech	1,4539%	1,6075%	157 384 777,79	174 011 988,64	5 901 929,17	6 525 449,57
Narodowy Bank Danii	1,4754%	1,4873%	159 712 154,31	161 000 330,15	5 989 205,79	6 037 512,38
Bank Litwy	0,4093%	0,4132%	44 306 753,94	44 728 929,21	1 661 503,27	1 677 334,85
Bank Lotwy*	0,2742%	-	29 682 169,38	-	1 113 081,35	-
Narodowy Bank Polski	4,8581%	5,1230%	525 889 668,45	554 565 112,18	19 720 862,57	20 796 191,71
Narodowy Bank Rumunii	2,4449%	2,6024%	264 660 597,84	281 709 983,98	9 924 772,42	10 564 124,40
Bank Szwecji	2,2612%	2,2729%	244 775 059,86	246 041 585,69	9 179 064,74	9 226 559,46
Narodowy Bank Węgier	1,3740%	1,3798%	148 735 597,14	149 363 447,55	5 577 584,89	5 601 129,28
Bank Anglii	14,4320%	13,6743%	1 562 265 020,29	1 480 243 941,72	58 584 938,26	55 509 147,81
<i>Razem krajowe banki centralne spoza strefy euro</i>	<i>30,4419%</i>	<i>30,0217%</i>	<i>3 295 337 827,14</i>	<i>3 249 851 147,43</i>	<i>123 575 168,51</i>	<i>121 869 418,02</i>
Razem	100,0%	100,0%	10 825 007 069,61	10 825 007 069,61	7 653 244 410,99	7 697 025 340,21

* W dniu 01.01.2014 r. Łotwa przystąpiła do strefy euro.

Nota 7 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Różnice z wyceny kursowej	73,9	38 707,2	38 633,3	52 277,8%
Różnice z wyceny cenowej	386,5	122,4	-264,1	-68,3%
Razem	460,4	38 829,6	38 369,2	8 333,9%

Pozycja obejmuje różnice z wyceny kursowej transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych (por. Nota 25) oraz wyceny cenowej transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe (por. Nota 22 i Nota 26).

Nota 8 Rozliczenia międzyokresowe kosztów

Pozycja obejmuje rozliczenia międzyokresowe kosztów dyskonta od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej oraz czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług.

Na 31.12.2014 pozycja wyniosła 16.217,7 tys. zł i była o 15.772,5 tys. zł (49,3%) niższa w porównaniu z 31.12.2013. Spadek pozycji był wynikiem zmniejszenia dyskonta pozostającego do rozliczenia od wyemitowanych przez NBP bonów pieniężnych (por. Nota 11) oraz salda rozliczeń międzyokresowych kosztów usług dotyczących gospodarki własnej NBP.

Nota 9 Inne

Pozycja obejmuje głównie środki obrotowe (w tym metale szlachetne), pożyczki udzielone pracownikom, salda wyrównania pozycji pozabilansowych w walutach obcych do średniego kosztu zasobu waluty obcej oraz inne należności.

Na 31.12.2014 pozycja wyniosła 173.620,5 tys. zł i była o 746,5 tys. zł (0,4%) wyższa w porównaniu z 31.12.2013. Wzrost pozycji był głównie wynikiem zwiększenia zapasu metali szlachetnych przy jednoczesnym zmniejszeniu salda wyrównania pozycji pozabilansowych w walutach obcych do średniego kosztu zasobu waluty obcej oraz innych należności.

Nota 10 Pieniądz w obiegu

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Banknoty krajowe w obiegu	122 450 701,2	138 955 416,2	16 504 715,0	13,5%
Monety krajowe w obiegu	3 692 062,1	3 973 389,8	281 327,7	7,6%
Razem	126 142 763,3	142 928 806,0	16 786 042,7	13,3%

Pozycja obejmuje znajdujące się w obiegu wyemitowane przez NBP banknoty i monety, w tym banknoty i monety kolekcjonerskie, których wartość na 31.12.2014 wyniosła 267.769,5 tys. zł w porównaniu z 258.932,3 tys. zł na 31.12.2013.

Średni poziom pieniądza w obiegu w ciągu 2014 r. wyniósł 132.291,9 mln zł w porównaniu z 120.083,2 mln zł w 2013 r.

Nota 11 Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej

w tys. złotych	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	38 125 710,1	47 218 516,7	9 092 806,6	23,8%
Depozyty na koniec dnia	0,0	1 740 047,7	1 740 047,7	-
Inne operacje polityki pieniężnej	117 340 800,0	84 661 440,0	-32 679 360,0	-27,8%
Razem	155 466 510,1	133 620 004,4	-21 846 505,7	-14,1%

Pozycja obejmuje zobowiązania z tytułu przeprowadzanych przez NBP operacji polityki pieniężnej. Składają się na nie:

- zobowiązania wobec banków krajowych z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w ramach operacji otwartego rynku (wykazywane w pozycji *Inne operacje polityki pieniężnej*),
- salda na:
  - rachunkach bieżących banków krajowych, służących realizacji rozliczeń międzybankowych w złotych i utrzymywaniu środków pieniężnych stanowiących rezerwę obowiązkową,
  - rachunkach rezerwy obowiązkowej banków nieposiadających rachunku bieżącego w NBP,
  - rachunku rezerwy obowiązkowej Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (KSKOK), służącemu utrzymywaniu środków pieniężnych stanowiących rezerwę obowiązkową spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych oraz KSKOK,
- zobowiązania wobec banków krajowych z tytułu depozytów na koniec dnia.

Spadek pozycji był głównie wynikiem zmniejszenia stanu zobowiązań z tytułu emisji bonów pieniężnych przy jednoczesnym zwiększeniu stanu zobowiązań z tytułu rachunków bieżących oraz depozytów na koniec dnia.

Nota 12 Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

Pozycja obejmuje zobowiązania wobec banków z tytułu operacji niezwiązanych z polityką pieniężną. Jej podstawowym składnikiem są zobowiązania wynikające z:

- nierozliczonych na 31.12.2014 zleceń płatniczych klientów NBP skierowanych do rozrachunku w krajowym systemie płatniczym ELIXIR, za pośrednictwem KIR S.A.,
- środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku powierniczym prowadzonym przez NBP dla KIR S.A., służącym do rozliczeń w systemie Express ELIXIR.

Na 31.12.2014 pozycja wyniosła 166.764,2 tys. zł i była o 9.042,3 tys. zł (5,7%) wyższa w porównaniu z 31.12.2013. Wzrost pozycji był głównie wynikiem zwiększenia zobowiązań z powyższych tytułów.

Nota 13 Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej

w tys. złotych	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Zobowiązania wobec sektora rządowego	3 484 639,9	4 380 658,1	896 018,2	25,7%
Pozostałe zobowiązania	69 023,9	16 395,3	-52 628,6	-76,2%
Razem	3 553 663,8	4 397 053,4	843 389,6	23,7%

Pozycja obejmuje głównie rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla sektora rządowego, w tym: budżetu państwa oraz funduszy ubezpieczeń społecznych.

Wzrost pozycji był głównie wynikiem zwiększenia stanu środków na rachunkach pomocniczych funduszy ubezpieczeń społecznych oraz budżetu państwa, a także stanu lokat terminowych budżetu państwa.

Nota 14 Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej

Pozycja obejmuje rachunki bieżące w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla międzynarodowych organizacji finansowych i niefinansowych oraz banków centralnych, w tym rachunek prowadzony przez NBP dla MFW w walucie krajowej, służący realizacji wydatków administracyjnych MFW (tzw. Rachunek nr 2).

Na 31.12.2014 pozycja wyniosła 334.379,3 tys. zł i była o 182.627,0 tys. zł (35,3%) niższa w porównaniu z 31.12.2013. Spadek pozycji wynikał głównie ze zmniejszenia stanu środków pieniężnych na rachunkach organizacji międzynarodowych.

Nota 15 Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Rachunki budżetu państwa	4 203 008,0	16 238 494,7	12 035 486,7	286,4%
Rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET2	1 530 042,7	344 115,2	-1 185 927,5	-77,5%
Pozostałe	195 158,3	495 364,7	300 206,4	153,8%
Razem	5 928 209,0	17 077 974,6	11 149 765,6	188,1%
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	<i>-4 545,9</i>	<i>432 614,7</i>	<i>437 160,6</i>	<i>-9 616,6%</i>

Pozycja obejmuje głównie środki pieniężne zgromadzone na rachunkach w walutach obcych prowadzonych przez NBP dla:

- budżetu państwa – rachunki bieżące, pomocnicze oraz lokat terminowych,
- banków krajowych – rachunki bieżące w EUR służące rozliczeniom w systemie TARGET2.

Wzrost pozycji był głównie wynikiem zwiększenia stanu środków w walutach obcych na rachunkach budżetu państwa, przy jednoczesnym zmniejszeniu stanu środków pieniężnych na rachunkach banków krajowych prowadzonych dla rozliczeń w systemie TARGET2.

Nota 16 Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Lokaty terminowe w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	16 195 752,7	13 221 902,6	-2 973 850,1	-18,4%
Pozostałe	146 092,4	151 927,3	5 834,9	4,0%
Razem	16 341 845,1	13 373 829,9	-2 968 015,2	-18,2%
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	<i>504 086,4</i>	<i>1 197 822,9</i>	<i>693 736,5</i>	<i>137,6%</i>

Pozycja obejmuje głównie lokaty terminowe w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych zawierane z zagranicznymi instytucjami finansowymi. W ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego powyższe lokaty są zwykle zawierane łącznie z lokatami w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (por. Nota 3).

Spadek pozycji był głównie wynikiem zmniejszenia zaangażowania NBP w powyższe transakcje. Na zmianę wartości pozycji wpływ miała ponadto aktualizacja wyceny kursowej.

Nota 17 Zobowiązania wobec MFW

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Zobowiązania wobec MFW	6 046 345,7	6 623 949,5	577 603,8	9,6%
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	<i>-178 014,6</i>	<i>566 029,7</i>	<i>744 044,3</i>	<i>-418,0%</i>

Pozycja obejmuje zobowiązania z tytułu środków pieniężnych otrzymanych przez NBP w ramach alokacji SDR wraz z naliczonymi odsetkami. Alokacja SDR została przeprowadzona w drugiej połowie 2009 r. Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach alokacji ogólnej i specjalnej, przyznano łącznie kwotę 1.304.639,7 tys. SDR.

Wzrost pozycji był głównie wynikiem aktualizacji wyceny kursowej SDR.

Nota 18 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Różnice z wyceny kursowej	4 155,1	0,0	-4 155,1	-100,0%
Różnice z wyceny cenowej	53,4	233,1	179,7	336,5%
Razem	4 208,5	233,1	-3 975,4	-94,5%

Pozycja obejmuje różnice z wyceny kursowej transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych (por. Nota 25) oraz wyceny cenowej transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe (por. Nota 26 i Nota 33).

Nota 19 Rozliczenia międzyokresowe

Pozycja obejmuje bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów.

Na 31.12.2014 pozycja wyniosła 195.261,9 tys. zł i była o 4.296,4 tys. zł (2,2%) niższa w porównaniu z 31.12.2013. Spadek pozycji był głównie wynikiem zmniejszenia stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów.

Nota 20 Inne

Pozycja obejmuje głównie zobowiązania publicznoprawne, zobowiązania wobec dostawców, środki Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz salda wyrównania pozycji pozabilansowych w walutach obcych do średniego kosztu zasobu waluty obcej.

Na 31.12.2014 pozycja wyniosła 123.234,5 tys. zł i była o 70.467,9 tys. zł (133,5%) wyższa w porównaniu z 31.12.2013. Wzrost pozycji był głównie spowodowany wyższymi saldami wyrównania pozycji pozabilansowych w walutach obcych do średniego kosztu zasobu waluty obcej (por. Nota 25).

Nota 21 Rezerwy na przyszłe zobowiązania

Pozycja obejmuje głównie rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych, nagród jubileuszowych, niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych oraz odpraw pieniężnych i dodatkowych świadczeń.

Na 31.12.2014 pozycja wyniosła 163.958,6 tys. zł i była o 40.378,9 tys. zł (32,7%) wyższa w porównaniu z 31.12.2013. Wzrost pozycji był głównie efektem zwiększenia rezerwy na odprawy pieniężne i dodatkowe świadczenia dla pracowników, w związku z rozpoczęciem w 2014 r. realizacji *Programu optymalizacji zatrudnienia w NBP*.

Nota 22 Różnice z wyceny

w tys. złotych	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	1 618 023,2	1 618 023,2	0,0	0,0%
Dodatnie różnice z wyceny kursowej, w tym	8 776 418,2	30 152 500,2	21 376 082,0	243,6%
- z wyceny złota	7 638 688,3	9 580 871,8	1 942 183,5	25,4%
- z wyceny walut obcych	1 137 729,9	20 571 628,4	19 433 898,5	1 708,1%
Dodatnie różnice z wyceny cenowej, w tym	344 783,5	2 803 062,3	2 458 278,8	713,0%
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	344 397,0	2 802 939,9	2 458 542,9	713,9%
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	386,5	122,4	-264,1	-68,3%
Razem	10 739 224,9	34 573 585,7	23 834 360,8	221,9%

Na 31.12.2014 wartość pozycji była głównie efektem wystąpienia dodatnich różnic z wyceny kursowej złota oraz walut obcych, w szczególności: USD, GBP, EUR i AUD.

Dodatnie różnice z wyceny kursowej są ustalane:

- dla złota – przez porównanie średniego kosztu zasobu złota z wyższą od niego średnią ceną rynkową złota wyrażoną w złotych,
- dla walut obcych – przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP.

Wysokość średnich kosztów zasobu poszczególnych walut obcych i złota oraz kursów średnich NBP i średniej ceny rynkowej złota przedstawiono poniżej.

w złotych	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota
	31.12.2013		31.12.2014	
AUD	2,9664699547	2,6864	2,7589624338	2,8735
BRL	1,5097846268	1,2753	1,2827101828	1,3197
CAD	3,0279148071	2,8297	2,9077736326	3,0255
CHF	3,4035020298	3,3816	3,5054219646	3,5447
CZK	0,1606971177	0,1513	0,1512647539	0,1537
DKK	0,5564783132	0,5560	0,5578631243	0,5725
EUR	4,1447379246	4,1472	4,1658064400	4,2623
GBP	4,8180689389	4,9828	4,9752598745	5,4648
HUF	0,0141905208	0,0140	0,0138589620	0,0135
JPY	0,0304371447	0,0287	0,0292789021	0,0294
MXN	0,2497819256	0,2302	0,2305324942	0,2382
NOK	0,5252774756	0,4953	0,4934243647	0,4735
NZD	2,5826789367	2,4741	2,5911742231	2,7500
SEK	0,4781631214	0,4694	0,4594143867	0,4532
USD	3,0693482142	3,0120	3,0697564838	3,5072
SDR	4,7701239618	4,6337	4,6429772859	5,0768
uncja złota*	1 310,3996257646	3 618,9180	1 310,7821428807	4 206,0096

* Cena uncji złota wyrażona w USD wynosiła odpowiednio: 1.201,50 USD na 31.12.2013 i 1.199,25 USD na 31.12.2014.

Dodatknie różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z wyższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów. Na 31.12.2014 dodatnie różnice z wyceny cenowej dotyczyły głównie oprocentowanych dłużnych papierów wartościowych w AUD, GBP, USD, EUR i NOK.

Dodatknie różnice z wyceny cenowej instrumentów pozabilansowych dotyczyły transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe (por. Nota 26).

W związku z niewystąpieniem na 31.12.2014:

- kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota,
- spadku stanu zasobu złota w odniesieniu do stanu z dnia bilansowego poprzedniego roku obrotowego,

NBP nie dokonał rozwiązania rachunku rewaluacyjnego złota.

Nota 23 Fundusze i rezerwy

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Fundusz statutowy	1 500 000,0	1 500 000,0	0,0	0,0%
Fundusz rezerwowy	1 243 645,5	1 243 645,5	0,0	0,0%
Rezerwy	4 696 287,6	8 740 388,2	4 044 100,6	86,1%
Razem	7 439 933,1	11 484 033,7	4 044 100,6	54,4%

Pozycja obejmuje:

- fundusz statutowy, którego wysokość określa art. 61 ustawy o NBP,
- fundusz rezerwowy, który zgodnie z art. 62 ustawy o NBP jest tworzony z odpisów z zysku NBP w wysokości 5% rocznego zysku aż do osiągnięcia przez ten fundusz równowartości funduszu statutowego i może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie strat bilansowych NBP,
- rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, której tworzenie przewiduje art. 65 ustawy o NBP.

Wzrost pozycji był efektem dotworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w kwocie 4.044.100,6 tys. zł.

Nota 24 Wynik finansowy

Pozycja obejmuje:

- wynik finansowy roku bieżącego w kwocie zero (por. Nota 44),
- część straty poniesionej przez NBP w 2007 roku, która nie została pokryta środkami z funduszu rezerwowego; na 31.12.2014 pozycja wyniosła 11.457.911,7 tys. zł i nie zmieniła się w porównaniu z 31.12.2013.

7. Noty objaśniające do pozycji pozabilansowych

Nota 25 Transakcje bieżące ujęte na kontach pozabilansowych

w tys. złotych	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Należności wynikające z transakcji bieżących, w tym	127 080,5	1 726 409,7	1 599 329,2	1 258,5%
- należności w walutach obcych	127 080,5	1 726 409,7	1 599 329,2	1 258,5%
Zobowiązania wynikające z transakcji bieżących, w tym	127 080,5	1 726 409,7	1 599 329,2	1 258,5%
- zobowiązania w walucie krajowej	965,2	1 726 409,7	1 725 444,5	178 765,5%
- zobowiązania w walutach obcych	126 115,3	0,0	-126 115,3	-100,0%

Wzrost poszczególnych pozycji wynikał z większego wolumenu zawartych przez NBP pod koniec roku transakcji bieżących wymiany walut.

Nota 26 Instrumenty finansowe pozabilansowe

w tys. złotych	31.12.2013	31.12.2014	Zmiana	
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione w transakcjach terminowych	369 883,9	269 408,5	-100 475,4	-27,2%
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych sprzedane w transakcjach terminowych	0,0	1 290 305,7	1 290 305,7	-
Sprzedane gwarantowane transakcje giełdowe w walutach obcych	0,0	87 582,7	87 582,7	-

Pozycja obejmuje instrumenty finansowe pozabilansowe wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi.

Na 31.12.2014 wzrost pozycji był związany z:

- większym wolumenem transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe zawartych przez NBP pod koniec roku,
- rozpoczęciem w drugiej połowie 2014 roku przeprowadzania gwarantowanych transakcji giełdowych (bond futures).

Nota 27 Limity pożyczek udzielonych MFW w walutach obcych

Z dniem 15 listopada 2011 r. NBP stał się uczestnikiem Nowych Porozumień Pożyczkowych (NAB), do których mogą przystępować państwa członkowskie MFW lub banki centralne tych państw. Jako uczestnik NAB, NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanej pożyczki, do kwoty odpowiadającej 2.528.590,0 tys. SDR. Przekazanie przez NBP środków pieniężnych następuje na wniosek MFW.

Na 31.12.2014 kwota, do której NBP zobowiązany jest udzielić MFW pożyczki w ramach NAB, wyniosła 2.224.117,5 tys. SDR (11.291.399,7 tys. zł według kursu średniego NBP na dzień bilansowy) w związku z:

- przekazaniem przez NBP MFW w latach 2011-2014 kwoty 407.000,0 tys. SDR (odpowiednio w 2011 r. – kwoty 174.000,0 tys. SDR, w 2012 r. – kwoty 127.000,0 tys. SDR, w 2013 r. – kwoty 51.600,0 tys. SDR oraz w 2014 r. – kwoty 54.400,0 tys. SDR),
- otrzymaniem przez NBP od MFW spłaty pożyczki w latach 2012-2014 w kwocie 102.527,5 tys. SDR (odpowiednio w 2012 r. – kwoty 2.500,0 tys. SDR, w 2013 r. – kwoty 27.200,0 tys. SDR oraz w 2014 r. – kwoty 72.827,5 tys. SDR).

W dniu 15 marca 2013 r. została zawarta umowa pożyczki dwustronnej pomiędzy NBP a MFW, zgodnie z którą NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanej pożyczki do wysokości stanowiącej równowartość w SDR kwoty 6.270.000,0 tys. EUR. Przekazanie przez NBP środków pieniężnych może nastąpić na wniosek MFW. Skorzystanie przez MFW z tych środków jest możliwe w przypadku, gdy MFW wyczerpie inne dostępne zasoby finansowe pochodzące z udziałów członkowskich oraz pożyczek w ramach NAB.

Na 31.12.2014 kwota, do której NBP zobowiązany jest udzielić MFW pożyczki w ramach umowy pożyczki dwustronnej, wyniosła 6.270.000,0 tys. EUR (26.724.621,0 tys. zł według kursu średniego NBP na dzień bilansowy) w związku z brakiem korzystania przez MFW z tych środków w 2014 r.

Nota 28 Pozostałe pozycje ujęte na kontach pozabilansowych

Na 31.12.2014 pozostałe pozycje ujęte na kontach pozabilansowych dotyczyły głównie:

- otrzymanych przez NBP zabezpieczeń związanych z gospodarką własną NBP w kwocie 28.374,3 tys. zł (stan na 31.12.2013 – 27.961,8 tys. zł),
- należności warunkowych dochodzonych przez NBP w kwocie 124,4 tys. zł (stan na 31.12.2013 – 126,5 tys. zł).

Odsetki od Banku Handlowo-Kredytowego S.A. w likwidacji naliczone po dniu postawienia banku w stan likwidacji (od dnia 1 kwietnia 1992 r.) wynoszą 1.183.103,7 tys. zł; ich stan nie zmienił się w porównaniu z 31.12.2013.

8. Noty objaśniające do rachunku zysków i strat

Nota 29 Przychody z tytułu odsetek, dyskonta i premii

w tys. złotych	2013	2014	Zmiana	
Przychody z odsetek i dyskonta od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych	5 728 837,3	5 582 841,0	-145 996,3	-2,5%
Przychody z odsetek od rachunków bankowych NBP w walutach obcych i złocie	373 436,1	371 755,6	-1 680,5	-0,5%
Przychody z odsetek od kredytów i pożyczek, w tym	1 854,6	1 819,6	-35,0	-1,9%
- w walutach obcych	1 219,4	1 326,9	107,5	8,8%
- w walucie krajowej	635,2	492,7	-142,5	-22,4%
Inne przychody	8 112,2	8 727,3	615,1	7,6%
Razem	6 112 240,2	5 965 143,5	-147 096,7	-2,4%

Pozycja obejmuje głównie przychody z odsetek i dyskonta od podstawowych instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 3).

W 2014 r. spadek pozycji był głównie wynikiem:

- niższych o 145.996,3 tys. zł przychodów od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych, co było spowodowane:
  - spadkiem przychodów z odsetek o 238.667,0 tys. zł wynikającym głównie z niższego średniorocznego oprocentowania dłużnych papierów wartościowych w AUD, GBP, NOK,
  - wzrostem przychodów z dyskonta o 92.670,7 tys. zł;
- niższych o 1.680,5 tys. zł przychodów z odsetek od rachunków bankowych NBP, co było głównie spowodowane:
  - spadkiem przychodów z odsetek od lokat terminowych w walutach obcych o 33.103,9 tys. zł,
  - wystąpieniem przychodów z odsetek od lokat terminowych w złocie w kwocie 15.840,5 tys. zł (por. Nota 1),
  - wzrostem przychodów z odsetek od lokat terminowych w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych o 15.566,9 tys. zł.

Na zmianę przychodów z tytułu odsetek, dyskonta i premii od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych w 2014 r. istotny wpływ miały:

- spadek poziomu rezerw walutowych w ujęciu średniorocznym (ich średni poziom wyniósł 66.035,1 mln EUR w 2014 r. w porównaniu z 69.759,4 mln EUR w 2013 r.),

- zmiana średniorocznych kursów złotego do walut obcych – aprecjacja złotego do USD, EUR, AUD, NOK, BRL i MXN, przy jednoczesnej deprecjacji złotego w stosunku do GBP i NZD (por. zestawienie kursów średniorocznych poniżej).

Ponadto, w 2014 r. nastąpił spadek przychodów z tytułu odsetek od rachunku bieżącego w MFW oraz transzy rezerwowej o 206,0 tys. zł wykazywanych w pozycji *Inne przychody*. Jednocześnie nastąpił wzrost przychodów z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych MFW w ramach NAB o 107,5 tys. zł wykazywanych w pozycji *Przychody z odsetek od kredytów i pożyczek* (por. Nota 2).

Wysokość średniorocznych kursów złotego do walut obcych w latach 2013-2014 przedstawiono poniżej.

w złotych	Kurs średnioroczny			
	2013	2014	Zmiana	
USD	3,1608	3,1551	-0,0057	-0,2%
EUR	4,1975	4,1852	-0,0123	-0,3%
GBP	4,9437	5,1934	0,2497	5,1%
AUD	3,0587	2,8437	-0,2150	-7,0%
NOK	0,5383	0,5009	-0,0374	-6,9%
NZD	2,5914	2,6165	0,0251	1,0%
BRL	1,4711	1,3420	-0,1291	-8,8%
MXN	0,2478	0,2370	-0,0108	-4,4%

Nota 30 Koszty z tytułu odsetek, dyskonta i premii

w tys. złotych	2013	2014	Zmiana	
Koszty premii od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych	3 275 046,9	2 805 604,1	-469 442,8	-14,3%
Koszty odsetek i dyskonta od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej	3 767 401,6	2 633 208,1	-1 134 193,5	-30,1%
Koszty odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walutach obcych	52 752,7	67 190,9	14 438,2	27,4%
Koszty odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walucie krajowej, w tym	938 499,8	803 854,2	-134 645,6	-14,3%
- od rezerw obowiązkowych	877 957,3	763 929,4	-114 027,9	-13,0%
- od depozytów na koniec dnia	6 063,7	3 029,9	-3 033,8	-50,0%
Inne koszty	5 282,1	10 383,5	5 101,4	96,6%
Razem	8 038 983,1	6 320 240,8	-1 718 742,3	-21,4%

Pozycja obejmuje głównie koszty odsetek, dyskonta i premii od instrumentów wykorzystywanych przez NBP w ramach operacji polityki pieniężnej (por. Nota 11),

podstawowych instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 3 i Nota 16) oraz od pozostałych rachunków bankowych prowadzonych przez NBP.

W 2014 r. spadek pozycji był głównie wynikiem:

- niższych o 1.134.193,5 tys. zł kosztów dyskonta od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej, na skutek spadku emisji bonów pieniężnych NBP w ramach operacji otwartego rynku (poziom operacji podstawowych w ujęciu średniorocznym² wyniósł 107.190,6 mln zł w 2014 r. w porównaniu z 124.280,4 mln zł w 2013 r., natomiast dostrajających – 1.238,2 mln zł w 2014 r. w porównaniu z 1.845,9 mln zł w 2013 r.), a także spadku średniorocznego poziomu stopy referencyjnej określającej rentowność bonów pieniężnych – z 2,94% w 2013 r. do 2,38% w 2014 r.,
- niższych o 469.442,8 tys. zł kosztów premii od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych, głównie z tytułu zmniejszenia poziomu rezerw walutowych w ujęciu średniorocznym (por. Nota 29) oraz aprecjacji złotego w stosunku do USD, EUR, AUD, NOK i MXN w ujęciu średniorocznym (por. Nota 29 – zestawienie kursów średniorocznych),
- niższych o 134.645,6 tys. zł kosztów odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walucie krajowej. Zmiana ta była głównie efektem spadku kosztów odsetek od rezerw obowiązkowych, co było spowodowane przede wszystkim spadkiem średniorocznego oprocentowania rezerwy obowiązkowej z 2,87% w 2013 r. do 2,32% w 2014 r.³, przy jednoczesnym wzroście średniego poziomu rezerwy obowiązkowej z 30.585 mln zł w 2013 r. do 32.991 mln zł w 2014 r.⁴,
- wyższych o 14.438,2 tys. zł kosztów odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP w walutach obcych, co było głównie spowodowane wzrostem kosztów odsetek od lokat terminowych w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych o 14.203,5 tys. zł.

Ponadto, w 2014 r. wystąpił wzrost kosztów odsetek od zobowiązań wobec MFW z tytułu alokacji SDR o 305,8 tys. zł wykazywanych w pozycji *Inne koszty* (por. Nota 17).

---

² Do wyliczenia wielkości średniorocznych uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

³ Zgodnie z Uchwałą nr 7/2014 RPP z dnia 8 października 2014 r. zmieniającą uchwałę w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej oraz wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej począwszy od dnia 09.10.2014 środki rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy referencyjnej NBP. Do dnia 08.10.2014 środki rezerwy obowiązkowej były oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli.

⁴ Kwoty obliczane przy uwzględnieniu okresów rezerwowych ważonych liczbą dni w okresie.

Nota 31 Przychody z operacji finansowych

w tys. złotych	2013	2014	Zmiana	
Dodatnie zrealizowane różnice kursowe	5 138 756,2	5 150 923,0	12 166,8	0,2%
Dodatnie zrealizowane różnice cenowe, w tym	1 750 310,7	1 746 508,8	-3 801,9	-0,2%
- z transakcji bieżących dłużnymi papierami wartościowymi	1 502 492,0	1 466 344,1	-36 147,9	-2,4%
- z instrumentów finansowych pozabilansowych, w tym	247 818,7	280 164,7	32 346,0	13,1%
* z transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe	247 818,7	276 902,5	29 083,8	11,7%
* z gwarantowanych transakcji giełdowych	0,0	3 262,2	3 262,2	-
Pozostałe przychody z operacji finansowych	2,7	1,4	-1,3	-48,1%
Razem	6 889 069,6	6 897 433,2	8 363,6	0,1%

Pozycja obejmuje głównie:

- dodatnie zrealizowane różnice kursowe z transakcji w walutach obcych,
- dodatnie zrealizowane różnice cenowe z transakcji bieżących sprzedaży dłużnych papierów wartościowych,
- dodatnie zrealizowane różnice cenowe z rozliczenia transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe,
- dodatnie zrealizowane różnice cenowe z dziennej wyceny gwarantowanych transakcji giełdowych w walutach obcych (bond futures).

W 2014 r. wzrost pozycji był głównie wynikiem:

- wyższych dodatnich zrealizowanych różnic cenowych z transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe w AUD i EUR, przy jednocześnie niższych różnicach z transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe w GBP,
- wyższych dodatnich zrealizowanych różnic kursowych z transakcji w USD, NZD i AUD, przy jednocześnie niższych różnicach z transakcji w EUR, NOK i GBP,
- wystąpienia dodatnich zrealizowanych różnic cenowych z wyceny gwarantowanych transakcji giełdowych (bond futures) w GBP, USD i EUR (por. Nota 26),
- niższych dodatnich zrealizowanych różnic cenowych z transakcji bieżących sprzedaży oprocentowanych dłużnych papierów wartościowych w EUR i AUD, przy jednocześnie wyższych różnicach z transakcji bieżących w USD i GBP.

Nota 32 Koszty operacji finansowych

w tys. złotych	2013	2014	Zmiana	
Ujemne zrealizowane różnice kursowe	651 799,9	235 124,4	-416 675,5	-63,9%
Ujemne zrealizowane różnice cenowe, w tym	1 873 391,4	392 922,5	-1 480 468,9	-79,0%
- z transakcji bieżących dłużnymi papierami wartościowymi	1 627 679,8	240 704,2	-1 386 975,6	-85,2%
- z instrumentów finansowych pozabilansowych, w tym	245 711,6	152 218,3	-93 493,3	-38,1%
* z transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe	245 711,6	149 651,0	-96 060,6	-39,1%
* z gwarantowanych transakcji giełdowych	0,0	2 567,3	2 567,3	-
Pozostałe koszty operacji finansowych	2,8	4,6	1,8	64,3%
Razem	2 525 194,1	628 051,5	-1 897 142,6	-75,1%

Pozycja obejmuje głównie:

- ujemne zrealizowane różnice kursowe z transakcji w walutach obcych,
- ujemne zrealizowane różnice cenowe z transakcji bieżących sprzedaży dłużnych papierów wartościowych,
- ujemne zrealizowane różnice cenowe z rozliczenia transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe,
- ujemne zrealizowane różnice cenowe z dziennej wyceny gwarantowanych transakcji giełdowych w walutach obcych (bond futures).

W 2014 r. spadek pozycji był głównie wynikiem:

- niższych ujemnych zrealizowanych różnic cenowych z transakcji bieżących sprzedaży oprocentowanych dłużnych papierów wartościowych w EUR, GBP, USD i AUD,
- niższych ujemnych zrealizowanych różnic kursowych z transakcji w AUD i NZD,
- niższych ujemnych zrealizowanych różnic cenowych z transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe w GBP i AUD,
- wystąpienia ujemnych zrealizowanych różnic cenowych z wyceny gwarantowanych transakcji giełdowych (bond futures) w GBP, USD i EUR (por. Nota 26).

Nota 33 Koszty niezrealizowane

w tys. złotych	2013	2014	Zmiana	
Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych	6 815 972,9	843 913,5	-5 972 059,4	-87,6%
Ujemne różnice z wyceny cenowej, w tym	1 457 878,3	26 782,5	-1 431 095,8	-98,2%
- z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych	1 457 824,9	26 549,4	-1 431 275,5	-98,2%
- z wyceny cenowej instrumentów pozabilansowych	53,4	233,1	179,7	336,5%
Razem	8 273 851,2	870 696,0	-7 403 155,2	-89,5%

W 2014 r. kwota kosztów była głównie efektem wystąpienia na 31.12.2014 ujemnych różnic z wyceny kursowej walut obcych.

Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z niższym od niego kursem średnim NBP (por. Nota 22). W 2014 r. ujemne różnice z wyceny kursowej dotyczyły głównie NOK.

Ujemne różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z niższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów. Na 31.12.2014 ujemne różnice z wyceny cenowej dotyczyły głównie oprocentowanych dłużnych papierów wartościowych w USD i BRL.

Ujemne różnice z wyceny cenowej instrumentów pozabilansowych dotyczyły transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe (por. Nota 26).

Nota 34 Przychody z tytułu rozwiązania/koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych

W 2014 r. koszty w wysokości 4.044.100,6 tys. zł były efektem dotworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w kwocie niepowodującej ujemnego wyniku finansowego (por. Nota 23).

W 2013 r. przychody w wysokości 6.761.624,1 tys. zł były wynikiem częściowego wykorzystania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w związku z wystąpieniem na koniec 2013 r. kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej w kwocie, która mogłaby spowodować stratę.

Nota 35 Przychody z tytułu opłat i prowizji

Pozycja obejmuje głównie przychody z opłat i prowizji za wykonanie przez NBP zleceń płatniczych, prowadzenie rachunków bankowych oraz uczestnictwo w systemie TARGET2.

W 2014 r. pozycja wyniosła 34.919,0 tys. zł i była o 1.182,9 tys. zł (3,5%) wyższa w porównaniu z 2013 r.

Nota 36 Koszty z tytułu opłat i prowizji

Pozycja obejmuje koszty opłat i prowizji ponoszonych przez NBP:

- z tytułu prowadzonej przez inne banki na rzecz NBP zastępczej obsługi kasowej budżetu państwa (w miejscowościach, w których NBP nie posiada oddziałów okręgowych),
- z tytułu uczestnictwa w systemie TARGET2,
- za prowadzenie rachunków NBP w walutach obcych za granicą,
- za wykonanie własnych zleceń płatniczych.

W 2014 r. pozycja wyniosła 34.773,4 tys. zł i była o 2.803,6 tys. zł (7,5%) niższa w porównaniu z 2013 r.

Nota 37 Przychody z tytułu akcji i udziałów

w tys. złotych	2013	2014	Zmiana	
Przychody z tytułu akcji i udziałów w podmiotach krajowych	5 159,9	1 587,5	-3 572,4	-69,2%
Przychody z tytułu akcji i udziałów w podmiotach zagranicznych	12 583,0	8 100,9	-4 482,1	-35,6%
Razem	17 742,9	9 688,4	-8 054,5	-45,4%

Pozycja obejmuje przychody z tytułu dywidend od posiadanych przez NBP akcji i udziałów w podmiotach krajowych i zagranicznych (por. Nota 6).

W 2014 r. przychody stanowiły sumę wpływów z tytułu dywidend od posiadanych akcji Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. oraz Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei.

Nota 38 Pozostałe przychody

Pozycja obejmuje głównie przychody ze sprzedaży monet i banknotów kolekcjonerskich, przychody z uzyskania metali szlachetnych z przetopu monet kolekcjonerskich wycofanych ze sprzedaży (por. Nota 9), przychody ze sprzedaży środków trwałych oraz przychody z wynajmu pomieszczeń biurowych oraz sprzedaży usług informatycznych.

W 2014 r. pozycja wyniosła 175.323,4 tys. zł i była o 1.458,6 tys. zł (0,8%) niższa w porównaniu z 2013 r.

Nota 39 Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia

Pozycja obejmuje koszty wynagrodzeń pracowników, koszty narzutów na wynagrodzenia, a także koszty rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych, nagród jubileuszowych oraz niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych.

W 2014 r. pozycja wyniosła 483.021,5 tys. zł i była o 5.393,5 tys. zł (1,1%) wyższa w porównaniu z 2013 r. Wzrost pozycji był głównie wynikiem wyższych o 6.838,4 tys. zł (1,8%) kosztów wynagrodzeń, jak również wyższych o 1.015,5 tys. zł (1,2%) kosztów narzutów na wynagrodzenia, przy jednoczesnym spadku kosztów utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników o 2.460,4 tys. zł (15,2%), zgodnie z przyjętą polityką kadrowo-płacową.

Nota 40 Koszty administracyjne

w tys. złotych	2013 dane z zatwierzonego sprawozdania finansowego	2013 dane porównywalne*	2014	Zmiana	
Zużycie materiałów i energii	33 552,7	33 621,4	31 310,5	-2 310,9	-6,9%
Świadczenia na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych	16 283,1	19 122,0	49 377,3	30 255,3	158,2%
Podróże służbowe	7 612,6	4 705,0	4 535,3	-169,7	-3,6%
Usługi obce	145 882,2	145 882,2	131 277,1	-14 605,1	-10,0%
Podatki i opłaty	21 586,9	21 586,9	28 314,7	6 727,8	31,2%
Odpisy na fundusze specjalne	4 726,2	4 726,2	4 677,7	-48,5	-1,0%
Pozostałe koszty administracyjne	30 638,9	30 638,9	54 230,8	23 591,9	77,0%
Razem	260 282,6	260 282,6	303 723,4	43 440,8	16,7%

* W 2014 r. dokonano reklasyfikacji wybranych kategorii kosztów w celu lepszego odzwierciedlenia kosztów zużywanych zasobów.

Wzrost pozycji był głównie wynikiem zwiększenia:

- kosztów świadczeń na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych w wyniku zwiększenia przez NBP rezerwy na odprawy pieniężne i dodatkowe świadczenia dla pracowników (por. Nota 21),
- pozostałych kosztów administracyjnych, co było związane z organizacją przez NBP w maju 2014 r. Dorocznego Spotkania Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju,

przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów usług obcych, w szczególności kosztów usług remontowych, napraw, konserwacji i przeglądów.

Nota 41 Koszty amortyzacji

w tys. złotych	2013	2014	Zmiana	
Koszty amortyzacji środków trwałych	63 988,2	61 262,3	-2 725,9	-4,3%
Koszty amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych	15 532,6	19 635,0	4 102,4	26,4%
Razem	79 520,8	80 897,3	1 376,5	1,7%

W 2014 r. koszty amortyzacji środków trwałych dotyczyły głównie amortyzacji maszyn i urządzeń oraz budynków i lokali, natomiast koszty amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych – oprogramowania informatycznego.

Nota 42 Koszty emisji znaków pieniężnych

Pozycja obejmuje koszty emisji banknotów i monet, w tym banknotów i monet kolekcjonerskich.

W 2014 r. pozycja wyniosła 290.786,9 tys. zł i była o 21.994,8 tys. zł (8,2%) wyższa w porównaniu z 2013 r. Wzrost pozycji był głównie wynikiem:

- zwiększenia kosztów emisji banknotów w wyniku wzrostu liczby zamówionych banknotów powszechnego obiegu ze zmodernizowanymi zabezpieczeniami,
- zwiększenia kosztów emisji monet kolekcjonerskich w związku z wyższymi kosztami zużycia złota i srebra do ich produkcji oraz wzrostem liczby zamówionych monet kolekcjonerskich,

przy jednoczesnym:

- zmniejszeniu kosztów emisji monet powszechnego obiegu głównie w związku z niższymi cenami monet o nominałach 1, 2 oraz 5 groszy (wykonanych ze stali powlekanej mosiądzem), które wprowadzone zostały do obiegu w dniu 3 marca 2014 r. Dostawcą tych monet jest The Royal Mint z Wielkiej Brytanii, z którą NBP w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia podpisał w dniu 31 października 2013 r. umowę na dostawy tych monet do NBP w latach 2014-2016.

Nota 43 Pozostałe koszty

Pozycja obejmuje głównie koszty odpowiadające wartości nominalnej sprzedanych monet i banknotów kolekcjonerskich, koszty utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania, koszty z tytułu odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów oraz koszty korekt przychodów/kosztów dotyczących lat ubiegłych.

W 2014 r. pozycja wyniosła 26.216,1 tys. zł i była o 3.149,9 tys. zł (10,7%) niższa w porównaniu z 2013 r.

Nota 44 Wynik finansowy roku bieżącego i jego podział

Wynik finansowy NBP za 2014 r. wyniósł zero i nie zmienił się w porównaniu z 2013 r.

Zgodnie z art. 62 i 69 ustawy o NBP zysk NBP podlega podziałowi (w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów) na:

- odpis na fundusz rezerwowy NBP (5% zysku),

- wpłatę z zysku NBP do budżetu państwa.

Ponieważ wynik finansowy NBP za 2014 r. wyniósł zero, w 2015 r. nie nastąpi wpłata do budżetu państwa, ani nie zostanie dokonany odpis na fundusz rezerwowy NBP.

9. Pozostałe noty objaśniające

Nota 45 Elastyczna Linia Kredytowa

Elastyczna Linia Kredytowa jest instrumentem MFW, przeznaczonym dla krajów o stabilnych podstawach i prognozach makroekonomicznych. W przypadku Polski ma on charakter ostrożnościowy.

Obowiązująca na dzień 31 grudnia 2014 r. Elastyczna Linia Kredytowa w wysokości 22.000.000,0 tys. SDR została przyznana Polsce w dniu 18 stycznia 2013 r. przez Radę Dyrektorów Wykonawczych MFW na okres dwóch lat (to jest do 17 stycznia 2015 r.). Dysponentem Elastycznej Linii Kredytowej był Rząd RP, a NBP pełnił rolę agenta finansowego Rządu.

W dniu 14 stycznia 2015 r. Rada Dyrektorów Wykonawczych MFW zaakceptowała wniosek Polski o ponowne udzielenie dostępu do Elastycznej Linii Kredytowej w wysokości 15.500.000,0 tys. SDR. Rzeczpospolita Polska uzyskała dostęp do tego instrumentu MFW na okres dwóch lat (to jest do 13 stycznia 2017 r.). Podobnie jak w przypadku instrumentu udostępnionego Polsce w 2013 r. dysponentem Elastycznej Linii Kredytowej jest Rząd RP, a NBP pełni rolę agenta finansowego Rządu.

Nota 46 Fundacja NBP

W dniu 10 sierpnia 2009 r. została ustanowiona przez NBP Fundacja Narodowego Banku Polskiego, której głównym statutowym celem jest wspieranie działań promujących rozwój nauk ekonomicznych i edukacji ekonomicznej. W dniu 31 sierpnia 2009 r. została ona wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego. Fundusz założycielski Fundacji NBP wynosił 1.500,0 tys. zł, z czego na działalność gospodarczą przeznaczono 750,0 tys. zł. W związku z podjętą decyzją o likwidacji działalności gospodarczej Fundacji, została ona w dniu 10 grudnia 2014 r. wykreślona z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego i od tego dnia prowadzi wyłącznie działalność statutową.

Nota 47 Zdarzenia po dacie bilansu

Do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym i które miałyby istotny wpływ na treść sprawozdania finansowego.

10. Ryzyko finansowe i operacyjne

W NBP funkcjonuje zintegrowany system zarządzania ryzykiem stanowiący ciągły i powtarzalny proces decyzyjny, wspomagający – przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, proceduralnych i technicznych – osiągnięcie celów banku.

Obejmuje on trzy integralnie ze sobą powiązane poziomy:

- zdecentralizowane zarządzanie ryzykiem operacyjnym – dokonywane przez dyrektorów departamentów Centrali i Oddziałów Okręgowych NBP, którzy przy pomocy tzw. Menedżerów Ryzyka identyfikują i monitorują ryzyko operacyjne, przeprowadzają ocenę jego poziomu oraz podejmują działania ograniczające jego występowanie w swojej jednostce;
- działalność:
  - Departamentu Zarządzania Ryzykiem Finansowym (DZRF), odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem finansowym,
  - Departamentu Ryzyka Operacyjnego i Zgodności (DROZ), odpowiedzialnego m.in. za opracowywanie regulacji dotyczących ryzyka operacyjnego, monitorowanie i przeprowadzanie analiz z zakresu ryzyka operacyjnego i ryzyka zgodności w NBP, wdrażanie nowych narzędzi, raportowanie o ryzyku operacyjnym i zgodności w skali banku,
  - Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (zastąpiła działającą do końca sierpnia 2014 r. Komisję ds. Zarządzania Ryzykiem), która m.in. ocenia efektywność zarządzania ryzykiem operacyjnym w skali całego banku i wydaje rekomendacje w tym zakresie; Komisji przewodniczy członek Zarządu NBP, któremu Prezes NBP powierzył nadzór nad DROZ,
- podejmowanie przez Zarząd NBP decyzji o charakterze strategicznym, na podstawie cyklicznie otrzymywanych informacji na temat ryzyka finansowego i operacyjnego.

Zadania realizowane w ramach systemu zarządzania ryzykiem obejmują:

- bieżące identyfikowanie oraz analizowanie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- pomiar poziomu ryzyka,
- dobór i stosowanie mechanizmów ograniczających ryzyko,
- monitorowanie i bieżące kontrolowanie skuteczności zastosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko,
- okresowe informowanie o wynikach zarządzania ryzykiem,
- akceptację/brak akceptacji dla istniejącego poziomu ryzyka.

10.1. Ryzyko finansowe

Podstawowymi rodzajami ryzyka finansowego towarzyszącego działalności NBP są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe (stopy procentowej i kursowe). Akceptowany

poziom ryzyka finansowego określany jest poprzez system limitów, a ekspozycja na poszczególne rodzaje ryzyka, w ramach przyjętych ograniczeń, jest monitorowana na bieżąco przez DZRF. Analiza ekspozycji na ryzyko finansowe jest regularnie przedstawiana Zarządowi NBP.

10.1.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością poniesienia strat finansowych wskutek niewywiązania się kontrahenta z ciężących na nim zobowiązań (w szczególności niespłacenia całości lub części kapitału wraz z odsetkami w uzgodnionym terminie) lub spadku wartości rynkowej instrumentów inwestycyjnych w konsekwencji pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami walutowymi

W procesie zarządzania rezerwami walutowymi NBP stosuje następujące metody ograniczania ryzyka kredytowego:

- ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych,
- kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej,
- limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych oraz wymiany walutowej,
- ograniczenie terminu do zapadalności transakcji lokacyjnych,
- kryteria wyboru emitentów papierów wartościowych,
- limity dla emitentów papierów wartościowych,
- zawieranie umów ramowych z kontrahentami,
- zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych.

Analizy ryzyka kredytowego są przeprowadzane przez NBP przy wykorzystaniu zarówno danych dotyczących sytuacji finansowej kontrahentów i ocen agencji ratingowych, jak również wyceny ryzyka odzwierciedlonej w kwotowaniach rynkowych.

Dominująca część rezerw walutowych inwestowana jest w rządowe papiery wartościowe krajów o wysokim ratingu, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności. Utrzymywane w portfelach inwestycyjnych pozarządowe papiery wartościowe emitowane są przede wszystkim przez instytucje międzynarodowe oraz agencje rządowe, skala inwestycji na rynku obligacji korporacyjnych jest niewielka. Również udział lokat w rezerwach walutowych jest niski - transakcje zawierane są na krótkie terminy, z bankami o wysokiej wiarygodności kredytowej.

Ryzyko kredytowe w krajowych operacjach kredytowych

NBP, wspierając płynność systemu finansowego, udostępnia bankom krajowym kredyt lombardowy, kredyt techniczny oraz kredyt w ciągu dnia w euro. Ryzyko związane z tymi operacjami ograniczane jest poprzez zabezpieczenia spełniające kryteria określone przez NBP – podstawowym zabezpieczeniem przedstawianym przez banki są papiery wartościowe Skarbu Państwa i NBP nominowane w złotych, przy czym lista aktywów zabezpieczających obejmuje również inne papiery wartościowe zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych – listy zastawne, obligacje komunalne, obligacje korporacyjne, emisje Europejskiego Banku Inwestycyjnego w PLN, a także papiery skarbowe nominowane w EUR.

Przy określaniu wymaganej wysokości zabezpieczenia stosowany jest współczynnik redukcji wartości aktywów zabezpieczających (*haircut*), służący zmniejszeniu prawdopodobieństwa spadku wartości rynkowej zabezpieczenia poniżej wartości udzielonego kredytu w wyniku niekorzystnych zmian cen rynkowych papierów wartościowych/kursów walutowych. Współczynnik redukcji wartości zabezpieczenia dla kredytu lombardowego i technicznego ustalany jest w odniesieniu do wartości nominalnej przyjętych papierów wartościowych.

Kredyt w ciągu dnia w euro udzielany jest zgodnie z zasadami określonymi przez EBC, a jego zabezpieczeniem mogą być obligacje skarbowe będące przedmiotem fixingu na BondSpot S.A. (dodatkowo uwzględniany jest *haircut* z tytułu ryzyka kursowego).

10.1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności związane jest z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów w razie konieczności niezwłocznego pozyskania płynnych środków.

Ze względu na fakt, iż NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej, posiada on zdolność do kreowania płynności w walucie krajowej. Jest ona ograniczona przez odpowiedzialność NBP za stabilność waluty krajowej. Założenia polityki pieniężnej są co roku ustalane przez RPP, która kierując się powyższymi założeniami zatwierdza również plan finansowy NBP.

W procesie zarządzania rezerwami walutowymi NBP zapewnia właściwą płynność środków dopasowując bieżące i przewidywane przepływy pieniężne. Inwestycje dokonywane są na rynkach zapewniających niezwłoczną dostępność środków – waluty rezerwowe oraz instrumenty inwestycyjne charakteryzują się zasadniczo wysoką płynnością.

10.1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej związane jest z możliwością spadku wartości rynkowej instrumentów finansowych w wyniku niekorzystnej zmiany ich rynkowej rentowności.

Podstawową miarą ryzyka stopy procentowej, stosowaną przez NBP, jest *modified duration* określające wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

Ograniczając ryzyko stopy procentowej w procesie zarządzania rezerwami walutowymi, NBP określa benchmarkowy poziom *modified duration* rezerw walutowych wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań. W 2014 r. zachowano poziom *modified duration* obowiązujący w roku poprzednim.

Wzrost awersji do ryzyka związany z napięciami geopolitycznymi, a także obniżająca się dynamika globalnej inflacji oraz słabsze od oczekiwań dane gospodarcze, prowadzące do poluzowania polityki pieniężnej przez niektóre banki centralne, przede wszystkim EBC, doprowadziły do spadku rentowności obligacji rządowych, najsilniejszego w Norwegii, Australii i Niemczech.

10.1.4. Ryzyko kursowe

Ryzyko kursowe wynika z możliwości spadku wartości zasobów walut obcych na skutek niekorzystnych zmian kursów na rynku walutowym.

Oszacowanie ekspozycji na ryzyko kursowe jest dokonywane w oparciu o wartość zagrożoną (VaR) wyliczaną przy zastosowaniu metody parametrycznej. Poziom wartości zagrożonej wyliczony na dzień bilansowy jest uwzględniany przy określaniu wielkości rezerwy na ryzyko zmian kursu złotego do walut obcych (por. Rozdział 4).

Zarządzając rezerwami walutowymi, NBP określa strukturę walutową benchmarku strategicznego wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań. Podobnie jak w roku poprzednim w 2014 r. struktura walutowa benchmarku strategicznego obejmowała: 36% USD, 32% EUR, 12% GBP, 10% AUD, 7% NOK i 3% NZD. Dodatkowo, 1,5% rezerw stanowiły inwestycje w walutach krajów rozwijających się – MXN i BRL.

W 2014 r. zmienność kursów walut rezerwowych względem złotego kształtowała się na poziomie niższym od obserwowanego w ostatnich latach. Do spadku zmienności rynków finansowych przyczyniła się m.in. akomodacyjna polityka głównych banków centralnych i stosowanie polityki *forward-guidance*.

10.2. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to możliwość poniesienia szkód materialnych lub niematerialnych w NBP, wynikających z niewłaściwego zarządzania lub zawodności działania istniejących w NBP zasobów, w tym głównie systemów teleinformatycznych, mienia, kadry pracowniczej lub przepisów prawa wewnętrznego, a także spowodowanych wystąpieniem zdarzeń wewnętrznych lub zewnętrznych, awarią albo błędem pracownika.

Ryzyko operacyjne obejmuje następujące podkategorie: ryzyko zarządzania, ryzyko bezpieczeństwa, ryzyko kadrowe, ryzyko prawne, ryzyko technologiczne, które dzieli się na teleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. systemów informatycznych i telekomunikacyjnych, oprogramowania i sprzętu IT) oraz nieteleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. obiektów budowlanych i elementów wyposażenia ruchomego).

Do stosowanych w NBP mechanizmów ograniczania ryzyka należą w szczególności:

- regulacje zewnętrzne i wewnętrzne,
- zakresy czynności i obowiązków oraz podział zadań,
- uzgadnianie danych oraz zasada komisyjności,
- system limitów i ograniczeń (finansowych, czasowych),
- kontrola dostępu oraz zabezpieczenia teleinformatyczne, fizyczne i elektroniczne,
- kopie zapasowe, plany awaryjne i ewakuacyjne,
- ubezpieczenia,
- kontrola i audyt wewnętrzny.

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:

/-/ Grażyna Gielecińska

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

/-/ Marek Belka
/-/ Piotr Wiesiołek
/-/ Anna Trzecińska
/-/ Jacek Bartkiewicz
/-/ Eugeniusz Gatnar
/-/ Andrzej Raczko
/-/ Paweł Samecki
/-/ Katarzyna Zajdel - Kurowska
/-/ Małgorzata Zaleska

Warszawa, dnia 25 marca 2015